

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE

Editată de Sindicatul din Învățământ și Cercetare Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL V, NR. 53

Octombrie 2003

TITLUL DE PROFESOR ȘI AXIOLOGIA SOCIETĂȚII

Cuvîntul "profesor" a intrat în limba noastră prin filieră franceză, el provenind din limba latină și desemnînd o persoană cu studii superioare, în cadrul căreia a căpătat și și-a însușit o pregătire specială într-un anumit domeniu științific și predă (cu măiestrie) o materie de învățămînt corespunzătoare pregătirii.

Grație competenței științifice și pedagogice a numeroși dascăli, grijii cu care mare parte dintre ei au lucrat la dezvoltarea multilaterală a personalității învățăcelilor încredințați, titlul de profesor a depășit ca semnificație granița numelui comun, ce definește o meserie sau o profesie oarecare și a dobîndit sensul de om de valoare științifică și umană deosebită, personalitate care se bucură de un plus important de considerație din partea societății.

Auzim adesea de intervențiile domnului profesor doctor Irinel Popescu, de întîlnirea cu profesorul Silviu Brucan, de prezența într-o emisiune a profesorului Virgil Măgureanu, de conceptul de umanism al profesorului Dan Voiculescu sau de contribuția unor sportivi ca Emeric Ienei, numiți și ei profesori.

Cred că, dacă Adrian Năstase n-ar fi numit prim-ministru, mulți i-ar acorda titlul de profesor, adică om de valoare de netăgăduit.

Nu cred să existe în țară școală de grad mediu în care numele măcar al unui dascăl să nu fie însoțit de structura "mare profesor" și pomenit cu recunoștință de serii numeroase de elevi și părinți. Există cazuri în care întreaga familie-părinți și copii-venerează același dascăl, pentru că toți au beneficiat de influența formativă în

planul culturii generale și al omniei ale a celuiiași cadru didactic.

Cît despre învățămîntul superior, conștiința profesională ireproșabilă a multor slujitori ai Almei mater, precum și susținerea unor examene ca doctoratul au determinat afirmarea a numeroși cărturari pe care lumea i-a numit cu respect "mari profesori", adică posesori ai unei înalte științe, savanți.

Definirea unei personalități cu titlul de profesor face să se înțeleagă că purtătorul acestui titlu se manifestă întotdeauna în mod înțelept, cu modestie (modestia este perla cea mai prețioasă a caracterului), că este un model care dispune de bogate resurse de omnie, de respect pentru semenii săi și pentru discipolii de care se ocupă cu mîngăie, tact, discreție și răbdare. Sensul acesta face imposibilă manifestarea egoismului, a micimii în manifestări, a rapacității, a minciunii și înșelătoriei, a disprețului față de abilități în școală, în familie sau în societate.

Între caracteristicile fundamentale ale omului-profesor, un loc special îl ocupă probitatea profesională, onestitatea și simțul măsurii, în spiritul cărora își formează discipolii, ca trăsături de importanță primordială în relația individ-societate.

Cei care își mai amintesc școala (medie și superioară) dintre cele două războaie, chiar și din perioada numită socialistă, pot confirma existența unor dascăli care se ocupau în mod special de elevi sau studenți dotați, îndrumîndu-i pînă la confirmarea talentului și capacităților acestora din urmă.

Prin anii '50, învățătorul Dumitru Nistor a făcut timp de trei săptămîni drumul de la școală la poarta unei familii pentru a o determina să lase la școală copilul care abia terminase ciclul primar:

- Lasă-l, bade, pe asta să meargă la școală, că are cine-ți păzi vaca și oile. Pe băiatul ăsta lasă-l să învețe carte. O să te bucuri mai tîrziu.

La Școala Pedagogică de Învățători, profesorul de muzică Vladimir Voloin îi trata cu o atenție aparte pe elevii dotați și, întrezărindu-le un viitor mai bun în muzică, le sugera să se transfere la o școală de specialitate, oferindu-se să-i ajute. Profesorul Cristali, director adjunct, se ruga (!) de un elev care, în anul III, se decisese să părăsească școala pentru că părinții refuzau să plătească taxa de întreținere.

- Să nu pleci, măi X, îți promit eu că vei avea bursă din decembrie. E păcat să renunți la o profesie pentru care ai în mod cert vocație (elevul nu primise bursă fiindcă nu depusese actele necesare).

Vestitul profesor Ștefan Bîrsănescu, lucrînd neobosit la realizarea profesională a studenților, din care s-au format profesori ca Malanca sau Cozma (actualul șef al catedrei de psihologie a Universității ieșene) își ținea cursul la același nivel, indiferent de numărul de participanți aflați în

amfiteatru. Într-un an, la cursul său (facultativ) de Istoria pedagogiei, numărul studenților participanți devenea tot mai mic de la o săptămîină la alta. Într-una din zile a venit însoțit, ca de obicei, de asistentul său și a început cum avea obiceiul: "Tovarăși studenți...", dar văzînd că era doar unul, a revenit: "Rectificăm. Tovarășe student..." Și, timp de două ore, cu pauza normală, și-a expus cursul pe care și-l progra-

mase ca și cum amfiteatrul ar fi fost plin.

Și exemple de această calitate ar putea continua.

Mai cunoaște cineva asemenea atitudini în zilele noastre?

După doi ani de studenție la o universitate particulară, niște foste eleve au venit la mine cu plîngerea:

Prof. Gheorghe BLAGA
(continuare în pag. 6)

O lecție de DEMNITATE

Dintotdeauna, înfîlîrile foștilor absolvenți de liceu sau universitate au fost emoționante și au prilejuit împărtășirea unor experiențe umane diverse.

Întîlnirea organizată sîmbătă, 4 octombrie 2003, la Casa Corpului Didactic, de absolvenții Școlilor Normale de Băieți și Fete, promoția 1953, a fost una cu totul specială. Mărturisesc că, participînd la această revedere a normaliştilor, am urmat îndemnul pe care Victor Andrei, ilustru profesor de geografie al Școlii Normale de Învățători "Gh. Asachi" din Piatra-Neamț în perioada interbelică, îl adresa în noiembrie 1992 la împlinirea a 80 de ani de la înființarea acestei școli: "Dacă vreți să ne cunoașteți, căutați-ne! Citiți ce am lăsat noi scris și luați ce a fost bun din noi!" Și cum nimic nu este întîmplător, elevii clasei a X-a A de la Liceul Pedagogic "Gh. Asachi", invitați să participe la revederea absolvenților de acum o jumătate de veac, cu doar cîteva zile înainte au participat la prezentarea, în cadrul orei de dirigiență, a "Monografie Școlilor Normale din Piatra-Neamț, 1912 - 2002" de către domnul profesor Paul Vasiliu, autorul acesteia. Cartea a stîrnit un interes neașteptat de mare în rîndul elevilor, care au descoperit în paginile ei farmecul vieții de licean la începutul secolului XX, chipurile unor dascăli de altădată, dar și ce înseamnă tradiția învățămîntului pedagogic nemțean.

Întîlnirea foștilor absolvenți ai Școlii Normale din Piatra-Neamț, promoția 1953 (anii IV A și IV B băieți și anii IV A și IV B fete) a avut o mare încălzură emoțională. Domnii profesori Paul Vasiliu (diriginte al anului IV A fete) și Neculai Buium (profesor de muzică instrumentală) au strigat catalogul. Pentru cei care nu au răspuns, fiind trecuți în neființă, toți cei prezenți au păstrat un pios moment de reculegere.

Prof. Mikada GHERGHILESCU
Liceul Pedagogic "Gh. Asachi" Piatra-Neamț
(continuare în pag. 6)

EVENTIMENT - FESTIVALUL DE TEATRU

PUTEREA ȘI SINDICATELE - FAȚĂ ÎN FAȚĂ

PRIORITĂȚI ALE ÎNVĂȚĂMÎNTULUI NEMȚEAN ÎN ANUL ȘCOLAR 2003-2004

În anul școlar 2002-2003, în atenția ISJ Neamț s-au situat, prioritar, următoarele obiective cu caracter general:

1. Stadiul îndeplinirii Programului de Guvernare privind dezvoltarea învățămîntului românesc în profil teritorial.
2. Verificarea modului de soluționare de către I.S.J. a problemelor de conținut ale reformei învățămîntului.
3. Promovarea politicii educaționale în profil teritorial, prin valorificarea rezultatelor obținute pînă în prezent și asigurarea stabilității necesare atingerii obiectivelor propuse în strategia M.E.C.T.
4. Implicarea partenerilor strategici, prin asumarea de către aceștia, a programelor naționale de dezvoltare a sistemului educațional și de formare profesională în intervalul 2002-2004.
5. Respectarea regulamentelor, metodologiilor și a O.M.E.C.T.-urilor în organizarea și desfășurarea activităților I.S.J.

INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL
Prof. Emil CREANGĂ

(continuare în pag. 7)

CEL MAI BUN PROIECT MANAGERIAL !!!

PRIORITĂȚI ALE ÎNVĂȚĂMÎNTULUI NEMȚEAN ÎN ANUL ȘCOLAR 2003-2004

Domnii directori, sau candidații la concursul pentru ocuparea acestor funcții (ce a început) ne interesează și cunoașterea cadrului legislativ de funcționare a învățămîntului, și cunoașterea conceptelor teoretice, psiho-pedagogice, dar în planurile dvs. manageriale vom aprecia aspectele concrete, practice de cunoaștere, a realităților școlilor dvs., a localității în care trăiți și, mai ales, soluțiile pentru rezolvarea obiectivelor și țintelor profesionale, administrative și materiale vizate prin programul de guvernare.

"Chemarea" și "imperativele" frazei de mai sus aparțin textual dlui Inspector General Emil Creangă în interviul acordat postului TV Neamț în ziua de 22.10.2003. Iată de ce vă oferim alături și comentat, cel mai concret și practic Proiect Managerial al Inspectoratului Școlar Neamț!, pe care vi-l supunem dezbaterii, și pe marginea căruia ne vom permite să facem cîteva observații de pe poziții sindicale, și nimic mai mult.

Prof. Ștefan CORNEANU
Secretar executiv al S.L.L.I.C.S. Neamț
(continuare în pag. 7)

ITINERAR SPIRITUAL

În zilele de 2, 3, 4 octombrie 2003 în cadrul Institutului Teologic Romano-Catolic Franciscan Roman- a avut loc simpozionul literar "Orizonturi spre infinit".

Dintre personalitățile care au fost prezente în cadrul simpozionului- am remarcat prezența doamnei Viorica Constantinescu- profesor universitar de la Universitatea "Alexandru Ioan Cuza"- din Iași, a profesorului universitar Adrian Popescu de la Universitatea "Babeș Bolyai" din Cluj- Napoca și a profesorului universitar Alexandru Cistelean, de la Universitatea din Tg. Mureș, a criticului literar Lucian Strochi.

În ziua de 3 octombrie 2003- în cadrul Simpozionului- a fost lansat volumul- "Poezii și comentarii"- al poetului Ion Maria Gârleanu.

În prezența unui auditoriu interesat, au susținut recenzii pe marginea volumului prof. Gheorghe Brânzei- inspector școlar în cadrul Inspectoratului Școlar Neamț și Valerian Percă- profesor la Școala nr. 8 Roman.

De la descoperirea acestui volum- Ion Gârleanu- Poezii- am încercat un itinerar al celui care a început să publice poezii în revista Viata, revistă religioasă de la Săbăoani- unde a activat la parohie între anii 1924- 1931 și unde a încetat din viață la 15 martie 1944, am încercat să descopăr revista, să descopăr mormântul, am încercat să găsec bătrâni care și-ar fi putut aminti de el, dar căutările mele au fost zadarnice.

De aceea cred că trebuie să mulțumim celor care s-au străduit să aducă la lumină scrierile lirice ale celui care a fost și este poetul Ion Gârleanu. Timp de o săptămână am lecturat poeziile adunate în acest volum- alături având un alt volum ce cuprindea pe poeții din vremea lui Eminescu- am concluzionat că părintele Ion Gârleanu trebuie recunoscut ca fiind unul din cei mai talentați poeți franciscani.

Cred că volumul despre care azi vorbim este un jurnal liric în care poetul înalță Imnuri de Slavă Sfintului Francisc:

"Ție, Sfântul renunțării/ Și părinte- al înfrățirii/ Ție, ieri și azi și

pururi/ Sune-ți cîntecul mării": pentru ca în final poetul să adauge:

"Luminează iar, Părinte,/ Mintea noastră grea, sărmană.../ Să-nflorescă, înc-odată/ Mîndra eră franciscană".

Există de altfel, în această carte, o temă a dezvăluirii- față de credința franciscană, față de cel care a fost Sfântul Francisc de Assisi: "Francisc, profetul izbăvirii/ Vă-nșiră-n apriga-i mișcare,/ Frați hotărîți a duce-n lume/ Neajunsa voastră înflăcărare."

Există în această carte o dorință de a scrie frumos, în numele unui lirism ce ține de simfonia sufletului său religios. Pentru el poetul este:

"Orfeu născut din val de lacrimi/ În goana noastră spre destin/ A visurilor lume nouă/ Trăiește-n ochiul tău senin./ Și-afîta vrăj-n a ta firă/ Și-afîta foc în suflet porți./ De parc-au căzut în lături/ A cerului slăvite porți./ Iar o tu, Prometeu puternic/ Te-nalți cu fecioresc avînt/ Din necuprinsa frumusețe/ Să furi misterul în cuvînt"- versuri care prin sonoritate, ritm și rimă ne duc cu gîndul la poetul pătimirii noastre- Octavian Goga.

Dar cînd această emoție este dată deoparte- poezia lui Ion Gârleanu se exprimă în toată puterea ei: "Dormiți în paza crucii sfințe/ Eroii latini, eroii români./ Pe limbă, sînge și credință/ Prin voi suntem acum stăpîni./ Dormiți în leagănul de vrăjă./ Ce v-a văzut murind eroi; Nu va pieri în vecei poporul/ Ce are luptători ca voi"- am citat spre confirmare două strofe din poezia "Eroii Neamului". Un sentiment drag și sfînt, al unui timp devorant este de fapt mesajul poeziiilor lui Ion Gârleanu, atunci cînd acesta nu rămîne la simpla poezie de notație, muzicală uneori, cu o sintaxă specific - expresivă- alteori: "Trist e codrul cînd pustiul/ Peste sînu-i se abate/ Mut e cîntul în poeme/ Și izvoarele-nghetate;/ Crivățul urînd îi frînge ramurile desfoiate".

Între emoții delicate, respirații ușoare sau vag accelerate între speranțe de care nu se poate despărți și visele din poezia Ecou sau plachetele de versuri Flori de pe drum, Lacrimi, Trandafir- se perindă nu doar un univers coerent și imaginar, semnul unui artist care are totuși conștiința vocației sale, ci și o hartă a unor senzații, în care nu

reori tonul este autentic, iar simțirea devine consemnare nu doar de "jurnal poetic" ci de ceva mai mult: "Dac-aș fi eu prinț sau rege/ Peste lume, peste stele/ Cule lor comori de aur/ Și cu focul vieții mele, / Ție singur o Isuse/ Ți le-aș da pentru vecie.../ Iar în schimb atîț țî-aș cere:/ Lanțul în a ta robie".

E oare semnul unei transcendente, al unui ireal, înfrîngur și nostalgici totodată, precum în versurile: "De vrei ca noaptea lin s-o treci/ Ușor să fie somnul tău,/ Gîndul la viața cea de veci/ Pe căpătîi capul să-ți pleci/ Cu Dumnezeu./ De vrei și chinuri și necaz/ Să fie spre folosul tău./ Nu te-nspăimîntea- lor talaz./ Să suferi și să mori, de-icaz: Cu Dumnezeu."

Fiindcă există în acest text ca și în altele un molcom exercițiu de a menține o eternitate- dată poetului de cuvînt alături de Dumnezeu, de menirea lui de salvator: "Alt nume nu e dat sub soare./ Spre izbăvirea tuturor./ Decît în cel peste popoare; Om- Dumnezeu Mintuitor, Isus".

Nu foarte unitar tematic, volumul pare a polariza în jurul unui motiv al rugăciunii, cînd dragostea de mamă, în sens creștin, evocă în dulci icone figuri din nesfîrșita mulțime a eroilor credinței. Nu lipsit de importanță- în șirul lor îl găsim pe Ieremia Românul- călugăr român- originar din Moldova- învrednicit de Dumnezeu cu harul de a face minuni: "Un Rege- avem, o Țară mîndră/ Și grai frumos din grai latin/ Să fie a noastră-n vecei prin tine/ În pace și triumf deplin".

Sunt în acest volum poezii interesante- construite pe un motiv al unui veac încheștat, în care așteptările, speranțele, tăcerile, înstrăinările dau sens demersului său poetic.

În acest volum autenticitatea poeziei devine o realitate fără tăgadă, generată din ieșirea deplină "din sine" a părintelui Ion Gârleanu și de reprezentarea unei lumi, a cetății ce pare mai semnificativă decît un jurnal interior.

Volumul de poezii- e un chip al poetului pe care noi credem că trebuie să-l scoatem în lume. Cartea aceasta este o biografie lirică- constituindu-se într-o operă de valoare în cadrul literaturii religioase române.

Prof. Valerian PERCĂ

ȘCOLARII DE 6 ANI

În ultima vreme, de mare actualitate a fost integrarea copiilor de 6 ani, în rîndul școlarii. Ca orice problemă- toată lumea își dădea cu părerea. Dorim să fim în Europa! Dorim să fim în structurile europene dar am vrea în UE cu banii lor și cu munca noastră ceea ce nu se poate încă. Toată Europa vestică începe programul școlar la 5 sau 6 ani- doar noi românii credem că suntem mai puțin dezvoltati intelectual- ca să putem face față programelor școlare.

Eu lucrez în învățămînt de peste 30 de ani și am mai avut elevi de 6 ani în clasa I. S-au descurcat foarte bine la o programă analitică încărcată, așa cum era înainte de 1989, într-o școală din mediul rural, dar acum?

Problema care se pune- cu puțin timp înainte de 15 septembrie- era cea legată de mobilitatea școlară care trebuia adaptată la înălțimea copiilor, și de amenajarea sălilor de clasă într-un anumit spațiu din școală, nu împrăștiate pe toate etajele, ci între clasele primare pentru o mai ușoară integrare a copiilor, problema ce a fost soluționată de conducerea școlii noastre.

Cu o foarte mare seriozitate am privit noi, învățătorii, care am preluat clasele I, această pro-

blemă, respectînd particularitățile de vîrstă ale școlarului de 6 ani.

Întrebarea la care nu putem răspunde deocamdată este dacă vor acumula copiii aceleasi cunoștințe, deprinderi și obișnuințe în 6 ani cît au acumulat alții în 7- răspuns ce nu poate fi dat acum, ci rezultatele se vor constata în timp.

S-a exagerat atunci cînd s-a vorbit de "școlul acomodat". Desigur că nu a fost ușor pentru copii care au trecut de la ghiozdănelul ursuleț- la ghiozdănelul are are cîteva kilograme- de la bulina roșie primită de la doamna educatoare, la calificativul pe care îl va acorda doamna învățătoare.

Cei mai rezistenți la noua metodologie au fost părinții, care nu au intrat în panică și au fost convingși de necesitatea înscrierii copiilor la școală- obișnuindu-se cu realitatea că nu vor mai avea în casă un preșcolar, ci un școlar de 6 ani.

Cea mai grea misiune este a noastră, a cadrelor didactice, dar cu optimism și tact pedagogic- vom avea și competența de a face față problemelor generate de înscrierea copiilor de 6 ani la școală.

Inv. Elena RUSU
Școala generală nr. 8

OPȚIONALELE ÎNTRE OBLIGATIVITATE ȘI PLĂCERE

Dintre segmentele societății românești puternic supuse transformărilor, după 1989, a fost învățămîntul. Nu în toate aspectele schimbările au fost benefice sau aprobate în totalitate de profesori, părinți și elevi.

Reforma a adus și multe noutăți agreeate atît de către profesori, cît și de către elevi. Este cazul disciplinelor opționale- ele apărînd ca un suflu proaspăt într-un sistem de învățămînt rigid, monoton și cenușiu. Să ne amintim că la început au fost gîndite ca o adevărată opțiune a elevului, mai tîrziu au început să-și piardă menirea lor firească și să se transforme încet, dar sigur, în obligativități din necesitatea completării unor norme.

Cred că ora de opțional ar trebui să fie o plăcere pentru elevii ce l-a ales de bună voie. Ar trebui să ne ferim să le transformăm în extinderi ale orelor de clasă, chiar dacă pentru unii profesori este mai simplu. Crearea unei programe de opțional nu este ușoară. Alegerea temelor cît mai variate și captivante pentru elevi, căutarea suportului material implică un volum de muncă mai mare decît pregătirea lecțiilor obișnuite din programă. Este modul pentru care mulți profesori nu agreează opționalele sau le transformă în extinderi.

La clasele gimnaziale opționalul de matematică este privit de multe ori cu neîncredere- din ceea ce am constatat. Elevii își pun întrebarea: iar voi avea parte de teoreme grele și multe exerciții?

Anul acesta mi-am ales clasa a V-a matematică distractivă, reușind să captivez pe elevi.

Prin tematica aleasă am urmărit dezvoltarea capacităților de explorare și investigare ale elevilor, stimularea dorinței de cunoaștere ale elevilor, stimularea dorinței de cunoaștere și afirmare, promovarea activității de echipă.

Problemele- joc și jocurile matematice îi vor ajuta pe elevii mei să-și formeze propriul demers de gîndire logică, să investigheze valoarea de adevăr a unor enunțuri. Un capitol îl voi rezerva antrenamentului inteligentei: matematice și vizuale.

Ora de glume matematice, crearea propriilor probleme de logică, premiarea celor mai frumoase probleme vor avea ca finalitate descoperirea de către elevi a faptului că matematica poate fi și plăcută, rămînd un aliat de nădejde în formarea unei minți disciplinate și logice.

Prof. Liliana CHELARU

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

PREMIEREA DE TOAMNĂ

Motto: "Limba română este patria mea"

Nichita STĂNESCU

D e cinci ani, în fiecare toamnă, la Chișinău are loc o activitate deosebită. Este vorba despre finalizarea unui Concurs Național de Creație Literară numit "Iulia Hașdeu". Competiția este organizată de Revista de Cultură și Creație Preuniversitară "Clipa Siderală" al cărei redactor șef este scriitoarea Eugenia Bulat. Organizatorii își propun să descopere și să susțină tinerii creatori cu vădite talente literare.

Au fost invitați să participe cu lucrări elevi din România și Republica

Moldova. Secțiunile concursului sunt: poezie, eseu, traducere pentru elevii din ciclul gimnazial și liceal și proză scurtă pentru școlarii din ciclul primar. Pentru cei mai talentați liceeni și studenți, la a cincea ediție s-a înființat și un concurs de manuscrise intitulat "Debut sideral".

Lucrările sunt jurizate de scriitori, traducători, ziaristi, profesori, personalități culturale de excepție. Cele mai bune creații sunt răsplătite- grație efortului susținut al organizatorilor- prin diplome, premii în bani, seturi de cărți și excursii.

La fiecare ediție, decernarea premiilor a fost precedată și urmată de o suită de acțiuni care au vizat cunoașterea în mai mare măsură a

realităților de pe cele două maluri de Prut. Astfel, au fost organizate excursii la Orhei, Zaim, Mănăstirea Căpriana în Republica Moldova sau la Castelul familiei Hașdeu la Cîmpina, în România. Au fost vizionate spectacole, s-au vizitat expoziții și muzee din capitala Republicii Moldova, s-au organizat recitaluri de poezie. De altfel, premiarea are loc odată cu Zilele Poeziei, adică la sfîrșitul primei săptămîni din luna octombrie.

Laureații au prilej să se înfîlnească cu prozatori, poeți, eseisti și traducători, oameni de cultură din diverse domenii.

Cel mai important cîștig este însă înfîlirea dintre tinerii creatori care se cunosc și leagă prietenii de durată, realizează schimburi de experiență, caută împreună noi modalități de expresie.

Biblioteca "Onisifor Ghibu", Tratrul "Ginta Latină", Sala Mare a Uniunii Scriitorilor au fost spații ge-

neroase în care s-au desfășurat, de-a lungul celor cinci ediții, festivitățile de premiere.

Prezența la decernarea premiilor a unor membri ai Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova a reprezentanților Ambasadei României la Chișinău, a unor personalități culturale, precum ex- ministrul Culturii Ion Ungureanu, are menirea de a da un plus de prestanță acestei competiții.

La "sărbătoarea de toamnă a cuvîntului românesc", elevii din Piatra- Neamț au fost prezenți de la prima pînă la a cincea ediție an de an. Printre laureați s-au numărat membrii a două Cenacluri literare, "Tinerete fără bătrînețe" de la Palatul Copiilor la prima și a doua ediție și "Eurocultin" de la Școala nr. 2, la ultimele trei ediții, ambele conduse de profesoara Monica S. Cristea.

Școlarii nemțeni au excelat la poezie, proză și eseu. Lucrările lor au fost publicate în Revista "Clipa

Siderală" în numere special destinate laureaților, dar și în alte publicații. Alături de elevii de la Liceul "Ion Creangă" din București, tinerii creatori din Piatra- Neamț au prezentat la această competiție un redutabil "adversar" pentru copiii din Basarabia.

Anul acesta, la ediția a V-a, Cenaclul literar "Eurocultin" de la Școala nr. 2, din municipiul nostru, a obținut- la două secțiuni distincte- premiul I. Este vorba despre premiul I la poezie, decernat elevei Cristina Gicoveanu, din clasa a VII-a, și premiul I la secțiunea eseu, acordat elevei Ilinca Silviu Cosma din clasa a VIII-a. O mențiune i-a fost atribuită Oanei Măteș din clasa a VII-a pentru poezie, iar diplomă de participare a primit Diana Vasile, clasa a VII-a.

Competiția este numită "națională" deoarece, conform afirmației lui Nichita Stănescu "Limba română este patria mea", iar competi-

torii sunt tineri care vorbesc și scriu în limba română. "Patria de pămînt și de piatră" are graniță, dar patria cealaltă, a cuvîntului, nu cunoaște îngrădire. Faptul că de la ediția la ediție trecerea peste Prut este din ce în ce mai dificilă, nu înseamnă că acest concurs este mai puțin național. În 1999, la prima confruntare literară, granița s-a trecut pe bază de buletin, în 2003, copiii au avut nevoie de pașaport, acte întocmite pe bani mulți la notariat și valută. Un vameș mai zelos ne-a oprit chiar invitația la Festivitatea de premiere trimisă de organizatori. Să nu care cumva, Doamne ferește, cele trei fetițe de 14- 15 ani, laurate ale unui concurs românesc, să zădărnicească ordinea din Republică (!).

Prof. Monica S. CRISTEA
Conducătoarea Cenaclului literar "Eurocultin"
(continuare în pag. 3)

DIMITRIE CANTEMIR - „PREA ÎNVĂȚATUL PRINCIPE”, DOMN AL MOLDOVEI

Se împlinesc 330 de ani de la nașterea, respectiv 280 de ani de la moartea marelui cărturar și domnitor al Moldovei, Dimitrie Cantemir. S-a născut la Galați, la 26 octombrie 1673, într-o familie de mari boieri moldoveni care s-a aflat în mai multe rânduri la conducerea statului. Tânărul Dimitrie a studiat limbile greacă, slavonă și latină, precum și primele noțiuni de retorică și filosofie de la ieromonahul Ieremia Cacavela, erudit grec adus la Iași de tatăl său, în anul 1688. Trimis ca ostatic la Constantinopol, între 1689- 1691, își va desăvârși studiile, inițindu-se în domeniul limbilor orientale, precum și în cel al muzicii și religiei islamice. În acei ani a avut contacte strânse cu profesorii de la Academia grecească și cu reprezentanții străini la Poartă, în

special cu cei ai Franței și Țărilor de Jos.

După moartea tatălui său devine domn al Moldovei, însă din cauza uneltirilor lui Constantin Brîncoveanu nu-și va păstra tronul decât 20 de zile și va fi nevoit să se întoarcă la Constantinopol. În timpul domniei fratelui său, Antioh Cantemir, Dimitrie va îndeplini funcția de capuchehaie la Poartă și-și va relua studiile întrerupte de șederea în Moldova. La Constantinopol va avea de înfruntat dușmănia lui Brîncoveanu și a Cantacuzinilor, care urmăreau suprimarea fizică a tânărului Cantemir.

În anul 1697, aflat la Adrianopol, Cantemir încheia prima sa lucrare, „Divanul sau Gilceava înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul”, scriere de filosofie creștină, prefătată de Ieremia Cacavela și tipărită, un an mai târziu, la Iași. Perioada 1700- 1710 este cea a

maturizării cărturarului, a integrării lui în universul spiritual cosmopolit al Istanbulului. În anul 1700 scria, în limba latină, o nouă lucrare de filosofie religioasă, „Imaginea științei sacre, care nu se poate zugrăvi, o dizertație asupra metafizicii. Ulterior va elabora și un tratat de știința logicii, sub influența aceluiași Cacavela. Între anii 1704- 1705, pentru a-și justifica acțiunile politice, Cantemir prezenta într-o formă alegorică, criptată, întâmplările trăite de la 1700 și confruntarea cu Brîncoveanu și susținătorii săi.

„Istoria ieroglifică”, scrisă într-o frumoasă limbă românească, exprimă și starea de nemulțumire a cărturarului față de politica puterii suzerane în Țările Române. Autorul se identifică cu Inorogul, un animal fantastic, virtuos, în timp ce adversarii săi politici sunt reprezentați de diverse animale și păsări de pradă, a căror tălmăcire a lăsat-o

posterității printr-o „scară a numerelor și cuvintelor ieroglificești tilcuitoare” (Cameleonul-Scarlat Ruset, Liliacul-pretendentul Marcu pseudo-beizadea, Uliul-Ștefan Cantacuzino etc.)

Cu sprijinul Porții, în anul 1710, Dimitrie Cantemir revine la tronul Moldovei. În politica internă a căutat să aplice principii noi care susțineau ideea unei monarhii ereditare, stabile și luminate. De aceea, el este considerat un precursor al absolutismului luminat. Cantemir a încercat să-și legitimizeze pretențiile și asupra tronului Țării Românești, în calitatea sa de ginere al lui Șerban Cantacuzino, folosind în pecetea proprie, pe lângă bourul Moldovei și acvila cruciată, simbolul heraldic al Munteniei.

Pe plan extern, Cantemir s-a orientat spre o alianță cu Rusia lui Petru I cel Mare din dorința de a scoate Moldova de sub

suzeranitatea otomană. Alianța a fost consfințită prin „Diploma” de la Luțk, din 13 aprilie 1711, prin care țarul acorda garanții Moldovei în cazul unui atac otoman, în schimbul acceptării protecției Rusiei. Articolul XI al diplomei garanta hotarele Moldovei „care este cuprinsă între riul Nistru, Camenița, Bender, cu tot ținutul Bugeacului, Dunăre, hotarele Țării Muntenesti și ale Transilvaniei și marginile Poloniei, după hotărnicia făcută cu acele țări”. Alianța cu Rusia și ridicarea la arme a țării nu au dat rezultatele scontate de domn. În urma bătăliei de la Stănilești (iulie 1711), otomanii obțin victoria iar țarul s-a grăbit să încheie pacea. Astfel se încheia scurta domnie a lui Dimitrie Cantemir în Moldova și începea perioada exilului în Rusia.

În Rusia, fostul domnitor s-a bucurat de toate onorurile, primind titlul de principe al Imperiului, numeroase bunuri, case luxoase la Moscova și Sankt Petersburg, precum și o rentă anuală de 6000 de ruble. După moartea soției sale, Casandra, la 11 mai 1713, Cantemir s-a recăsătorit cu cneaghina Anastasia Ivanovna Trubetkoi, iar la 20 februarie 1721 a fost numit consilier secret al țarului și membru al Senatului imperial. Perioada exilului său în Rusia a fost una deosebit de importantă pe plan științific. Între anii 1714- 1716, Cantemir a scris, în limba latină, monumentală lucrare, „Istoria creșterii și

descreșterii puterii otomane”, tradusă ulterior în limbile engleză, franceză și germană. Tot în anul 1716 definitiva monografia „Descriptio Moldaviae”, o enciclopedie a cunoștințelor politice, istorice, geografice și economice despre țara sa. Un an mai târziu elabora, în limba latină, o scurtă istorie a țărilor Române, „Historia Moldo- Vlahice”, reluată și dezvoltată, în anii 1721- 1722, sub numele de „Hronicul vechimeii a romano- moldo- vlahilor”, prima tratare dezvoltată a etnogenezei românilor în istoriografie. Ca o recunoaștere a meritelor sale științifice, Dimitrie Cantemir a fost ales, la 11 iulie 1714, membru al Academiei din Berlin.

În timpul campaniei întreprinse, în anii 1722- 1723, de către țarul Petru I în Caucaz, Cantemir însoteste armata rusă ca specialist în probleme de orientalistă, făcând și numeroase observații științifice. Oboseala și lipsurile expediției i-au agravat boala de care suferea mai de mult, fiind nevoit să se întoarcă la moșia sa, Dimitrievka, unde, la 21 august 1723, marele cărturar se stingea din viață.

Învățatul grec, medicul Mihail Skendos Vanderbech, membru al Academiei de Științe din Sankt Petersburg, într-un omagiu dedicat lui Cantemir afirma, printre altele, că „l-au iubit bunele muze, l-au respectat bărbății învățați, l-au cinstit regii mari”.

Prof. Mihail LOSTUN

DIMITRIE CANTEMIR - PEDAGOGUL

Dimitrie Cantemir n-a elaborat un tratat de pedagogie. Gîndirea lui pedagogică se simte în mai toate lucrările sale. Una dintre primele lui lucrări, apărută la Iași în 30 august 1698, ne relevă prin titlul ei, caracterul și scopul: „Divanul sau Gilceava înțeleptului cu lumea sau Giudețul sufletului în trupul... Întîi izvodit (...) în slava și folosința moldovenescului neam”. Despre această lucrare amintitul pedagog ieșean- Ștefan Bîrsănescu- scria că, cuprinde „un adevărat sistem de teorie pedagogică: psihologia vîrstelor; formarea înțeleptului ca scop al educației și teoria mijloacelor de educație: instrucția, exemplul și meditația” (în „Dicționar cronologic. Educația, învățămîntul, gîndirea pedagogică din România”, București, 1978). Folosește criteriile pe care noua știință de azi le validează. Propune o împărțire a vieții omului în șapte trepte. Se oprește, mai ales, asupra treptelor, copilăria, adolescența și tinerețea (voinicia), adică acelea care interesează în mod deosebit educația.

A aplicat o pedagogie a modelelor. În acest scop a elaborat, în limba latină, ca să fie și la îndemîna străinilor, două lucrări: 1. „Vita Constantini Cantemiri” (viața tatălui său); 2. „Laus Van Helmpnt” (Jan Boptist, 1577- 1644, medic și chimist flamand, inventatorul termometrului).

El însuși a fost model de „învățăcel”, la Iași, la Constantinopol și la Padova. Strălucitele-i studii l-au pus în

legătură cu învățații lumii de atunci. Printre ei, cu filosoful, logicianul și matematicianul Leibniz (1646- 1716), care l-a chemat, în 1714, ca membru al Academiei din Berlin, pe care el o întemeiasă. Uimiți de admirabila personalitate a „valahulului”, colegii lui de la Berlin, în frunte cu Leibniz, i-au cerut să facă o prezentare a țării și a neamului care au creat așa o minunăție. Așa s-a născut „Descriptio antiqui et hodiernae status Moldaviae” (Descrierea Moldovei) elaborată între 1714- 1716 la Moscova, tipărită postum, în germană, la Hamburg (1769 și 1771) și în rusește (1789). Aceasta cuprinde numeroase informații cu privire la instrucția și educația la români, folosite de unii pedagogi germani de atunci și de mai târziu.

Din litera și, mai ales, din spiritul operei cantemiriene desprindem necesitatea ca în învățămîntul românesc să se cultive logica (știința găsirii adevărului) și retorica (știința prezentării adevărului) pentru a ne apăra drepturile noastre, încălcate de veacuri prin forță brutală și viclesug.

O altă perenă idee pedagogică a lui Cantemir a fost aceea a cultivării mîndriei de a fi român (idee preluată și de izotopul său spiritual, Mihai Eminescu). Românii, „neam de evghenie” (de singe curat) s-au menținut „neclătiți și în veci nemuțați” prin „bărbăție și cinste”. Prin „bărbăție și cinste” datori sînt și urmașii „lipsurile să-și îplinească”.

Să luăm aminte...

Prof. Traian CIOARE

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

PREMIEREA DE TOAMNĂ

(urmăre din pag. 2)

Cu toate acestea, de Ziua Poeziei- prima simbătă din octombrie- tinerii de pe ambele maluri ale Prutului au recitat pe Aleea Clasicilor, la bustul lui Mihai Eminescu, creații proprii de mare sensibilitate. Alături de ei, membrii Uniunii Scriitorilor din Moldova au transformat pentru cîteva ore parcul central din Chișinău, într-un spațiu al cuvîntului, al libertății și frumuseții neîngrădite.

„Premierea de toamnă” reprezintă o nouă confirmare pentru „primăvara” care stă să răsăre pe cîmpul literelor românești din zona Neamțului.

În perioada 9- 12 octombrie 2003, s-a desfășurat la Chișinău a cincea ediție a Concursului Național de Creație Literară „Iulia Hașdeu”, organizat de Revista de Cultură și Creație a Tinerei Generații „Clipa siderală”. Acțiunea a fost patronată de Fundația Culturală Română cu sediul în București și Uniunea Scriitorilor din Moldova, cu sediul la Chișinău.

Competiția a cuprins secțiunile: poezie, eseu, traducere și- în premieră- un concurs de manuscrise intitulat „Debut sideral”. Au fost invitați să participe elevi din ciclul gimnazial, liceal și chiar studenți de pe ambele maluri ale Prutului.

Reprezentanta României la festivitatea de premiere a fost o delegație din Piatra- Neamț, formată din trei eleve membre ale Cenaclului literar „Eurocultin” de la Școala nr. 2 din municipiul reședință de județ și profesoara îndrumătoare a cenaclului.

Juriul l-a avut în fruntea sa pe academicianul Mihai Cimpoi- președinte al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova, care a fost secondat în selectarea și aprecierea lucrărilor intrate în concurs de către scriitoarea Eugenia Bulat- redactorul- șef al Revistei „Clipa Siderală”- precum

și de poeții: Cătălina Trifan și Alexandru Corduneanu.

Delegația nemțeană a participat, alături de colegii din Moldova, la o suită de acțiuni care a cuprins: vizionarea unui spectacol la Teatrul „Mihai Eminescu” în cadrul Concursului One Man Show, participarea la un recital de versuri susținut pe Aleea Clasicilor din Parcul „Ștefan cel Mare și Sfînt” cu prilejul „Zilei Poeziei” și- pe data de 11

MESAGERII

octombrie- o întîlnire cu membrii Cenaclului „Clipa Siderală”.

Decernarea premiilor a avut loc pe data de 10 octombrie la ora 14 a.c. în Sala Mare a sediului Uniunii Scriitorilor. Au participat peste 400 de persoane, delegații din școlile și liceele din Republica Moldova formate din elevi, profesori, părinți, precum și scriitori, ziariști, plasticieni și oameni politici. Înainte de festivitatea propriu-zisă a fost proiectat filmul „Generația care ne vorbește” o selecție din cele mai importante momente ale edițiilor anterioare. A urmat un spectacol literar intitulat „Vinovat

că gîndește”, realizat de teatrul poetic al Cenaclului „Iulia Hașdeu” pe versurile laureatilor ediției a V-a a concursului. Distinși scriitori și oameni de cultură au decernat laureatilor premiile constînd din diplome, bani și seturi de cărți.

Nemțenii au obținut următoarele rezultate:

Premiul I pentru poezie - Cristina Gicoveanu, cl. a VII-a, Școala nr. 2; Premiul I pentru eseu- Ilinca Silvana Cosma, cl. a VIII-a, Școala nr. 2; Mențiune pentru poezie- Oana Mătase, cl. a VII-a, Școala nr. 2.

O diplomă de participare a primit și Diana Vasile- clasa a VII-a de la aceeași școală. Diplome de excelență au fost atribuite de către organizatori profesorilor care au îndrumat activitatea laureatilor. O astfel de diplomă a primit conducătoarea cenaclului „Eurocultin”, profesoara Monica S. Cristea.

Lucrările premiate vor fi publicate în numărul următor al revistei „Clipa siderală”.

De altfel, școlarii din Piatra- Neamț au participat cu rezultate deosebite la toate cele cinci ediții, aflîndu-se în permanență pe podiumul laureatilor.

Mesagerii din ținutul Neamțului au demonstrat că „patria de cuvinte” nu cunoaște granițe, că poezia se află la ea acasă oriunde se vorbește românește.

VALORIFICAREA EDUCATIVĂ A LOCURILOR NATALE ALE UNOR SCRITORII ROMÂNI

Marii scriitori și-au pus pecetea adînc pe locurile pe unde au trăit și au creat. În ținuturile noastre nemțene, marele povestitor Ion Creangă este la el acasă. Școlarii îi ascultă și citește cu nesaț poveștile și rămîn încîntați de fermecătoarele lui amintiri din copilărie. Dar cei mai mîndri par să fie acei care trăiesc pe unde și-a purtat pașii marele nostru povestitor. Învățătorii și profesorii sunt preocupați de a restabili traseul trecerii prin viață a șturlubaticului Nică a lui Ștefan a Petrei din Humulești, căutînd să sădească în sufletul copiilor prețuire față de acest pui de om, din care a rezultat povestitorul care ne reprezintă cu cinste chiar și peste granițele patriei. În prezenta rubrică au cuvîntul dascăli "pipirigeni", oameni ai școlii care luminează prin învățatură "mlădițe tinere ale arborelui genealogic al lui Creangă."

Urmași ai lui Creangă

Oricine aude vorbindu-se despre Ozana se gîndește la Ion Creangă și la neuitatele zile de scaldă ale lui Nică din Humulești.

"Ozana cea frumos curgătoare și limpede ca cristalul" are însă legături mult mai puternice cu marele povestitor decît știu cei mai mulți dintre cititori, pentru că locul de unde izvorăște Ozana este și locul de obîrșie al lui Creangă.

Așa cum spuneam, Ozana izvorăște de la poalele muntelui Hălăuca și străbate de-a lungul satele Boboiești, Popeni, Pipirig, iar prin anul 1775, de dincolo de munți, din Sadova-Cîmpulungului Moldovenesc au venit și și-au întemeiat gospodăria aici doi oieri: Ion Băboi și Vasile Băboi. Și tot în acea vreme, în Pipirig, printre cei 38 de gospodari, după cum se arată în catagrafia populației Moldovei din 1772-1773, trăia și Ion Ciubuc, "omul lui Vodă" cum îi spuneau concetățenii.

Mai tîrziu, din căsătoria fetei lui Ciubuc cu Ion Băboi (de unde vine și numele satului Boboiești) s-a născut Nastasia Baboi, mama Smarandei Creangă, bunică marelui povestitor, despre care el vorbește cu mare drag. Deci, pe bună dreptate amintește

Creangă că bunicul său, David Creangă, atunci cînd vorbea despre Ciubuc îi spunea "bunicul mîne-ta".

Iar dacă astăzi, urmașii Smărăndiței și-ai lui Nică povestesc cu mîndrie despre înaintașii lor și locuitorii satului Boboiești păstrează în suflete graiul, obiceiurile și portul moștenite de la străbunii lui Creangă.

Trecînd peste munți spre Broșteni, împreună cu bunicul său, marele povestitor își amintește cu plăcere de locurile străbătute: Cujba, Cotnărelul și Plaiul Bătrîn, denumiri păstrate și în zilele noastre pentru aceste locuri. Orice om care poposește în satul Boboiești rămîne o vreme uimit de minunăția și farmecul locului. Aici se pot observa casele cu specific țărănesc: cu cerdac, tindă și odaie lucrate în majoritate din lemn. În serile răcoase de vară, după o zi grea de lucru, oamenii se odihnesc sau stau la sfat în cerdac iar unii dintre ei mai citește cîte un răsărit din depărtări.

Alții păstrează vechiul obicei și anume cel al transumanței, urcarea oilor pe munte fiind o adevărată sărbătoare. Întrînd în casele oamenilor îți poți da seama de hărnicia și măiestria lucrului făcut de orice femeie care încearcă parcă să se întrecă pe sine. Țesutul este o ocupație de bază a

gospodinelor din acest ținut. Din mîinile ce așează cu grijă fiecare fir, apar covoarele din lînă naturală, cergile de lînă precum și acele sumane lăi sau de noaten despre care vorbea și Creangă, deoarece la Boboiești torc și fetele și femeile, urmînd a vinde o parte din produse prin țîrguri. Prosoapele de artizanat sunt alese și țesute cu grijă și migală, ocupînd mereu un loc de frunte în arta populară romînească. O serie din aceste lucrări au fost premiate la diferite concursuri naționale desfășurate la Sibiu.

Alteori, seara, fetele și fiicșii satului se întîlneau la sezători unde fiecare lucra, cînta sau spunea glume ce stîrneau hazul celor adunați.

Și astăzi se mai păstrează aceea horă a satului la care vin băieții și fetele, nelipsind minunatele costume naționale; fetele fiind apreciate după măiestria cu care brodau iile, după frumusețea podoabelor de pe acestea. Afîț sezătorile cit și horele erau locurile unde pentru cei tineri

soarta făcea ca unii să-și găsească perechea vieții lor, iar cei vîrstnici să stea deoparte meditînd parcă la copilăria și tineretea lor.

Dar cele mai frumoase obiceiuri sunt obiceiurile sărbătorilor de iarnă. Satul, de cele mai multe ori acoperit cu o manta groasă de nea, acum răsună de glasurile cristaline ale copiilor ce colindă, umblă cu capra, cu plugușorul, cu Jianul sau Bujorul.

Dacă în trecut, preotul era știutorul de carte, iar la cerere, Mănăstirea Neamț trimite ca dascăl pe călugărul Dormidon pentru a înființa prima școală prin anii 1912-1914, astăzi, urmașii lui Creangă învață într-o școală nouă sub îndrumarea a 13 cadre didactice, care se dovedesc a fi buni păstrători ai tradițiilor și obiceiurilor locale.

Și ca și în anii copilăriei marelui scriitor, copiii însoțesc preotul cînd umblă cu ajunul strigînd "Chiraleisa" de răsună satul iar gospodinele îi îmbie cu mere, nuci și colaci, un alt obicei moștenit din străbuni.

Deci, pe drept cuvînt, putem afirma cu mîndrie că acești minunați copii ai satului Boboiești sunt "mlădițe tinere" ale arborelui genealogic al lui Creangă.

*Inv. Elena BUTURĂȘ,
Inv. Iuliana IACOB
Școala Nr. 1 Boboiești,
com. Pipirig, jud. Neamț*

S.O.S. PATRIMONIUL !

Cînd auzim numele lui Ion Creangă, toți ne mîndrim cu acesta și, noi, pipirigenii, ținem să amintim că bunicii lui au locuit în Dolheștii Pipirigului, iar mama marelui povestitor este Smaranda Creangă, fiica lui David Creangă, acela care l-a luat pe Nică și l-a dus la școală în Broșteni ca să-i lumineze mintea.

De la Ion Creangă ne-au rămas ca moștenire două case: una la Humulești, transformată în muzeu memorial și una în Țicăul Iașilor, ca parte integrantă a Muzeului Literaturii Române din Iași. Dacă situația celor două case-muzeu este acceptabilă, nu putem spune același lucru despre ce ne-a rămas nouă, pipirigenilor, de la înaintașii lui Creangă și anume construcția cunoscută sub numele de "Brînzăria lui David Creangă".

În ghidul "Monumente din centrul Moldovei", apărut în anul 1971, este specificat: "construcție din birne de lemn, acoperiș din draniță, anul construcției - prima jumătate a secolului al XIX-lea". Prin consemnarea din ghid, construcția este pusă pe lista monumentelor de arhitectură populară, exponat cu care Muzeul Satului din București s-ar mîndri dacă l-ar avea în posesie.

În prezent, "Brînzăria lui David Creangă" a devenit adăpost pentru lemne de foc puse la uscat și pe vreme de ploaie ori vîfor, este vizitată de orătaniile domestice ce mișună prin curtea gospodăriei, degradîndu-se continuu, ferestrele lipsesc, iar dranița de pe acoperiș este smulsă de vînt și dusă aiurea.

În urma cu cinci ani, cînd în Pipirig a poposit o echipă a TVR Iași, cu emisiunea "Ceas deșteptător", un "parlamentar local" se angaja ca în maximum două luni soarta acestei clădiri se va schimba. Anii au trecut, degradarea a continuat, iar schimbarea nu s-a produs. Străinii, la care cultura este cinstită alături de memoria înaintașilor, ar fi transformat demult clădirea în muzeu, ar fi plasat-o într-un loc vizibil, i-ar fi făcut publicitate și, în acest fel, ar fi scos în evidență existența acestei valori spirituale venită din vechime.

Mă gîndesc că s-ar putea face ceva pentru salvarea acestui monument de patrimoniu, acum cînd Ion Creangă a revenit pe meleagurile bunicilor. La 7 iunie s-a dezvelit bustul marelui povestitor, în fața Școlii Nr.1 Pipirig, iar în localul vechi al primăriei s-a deschis un interesant punct muzeistic.

Se impune mutarea construcției alături de muzeul recent înființat, repararea și punerea în evidență a caracteristicilor arhitectonice. Construcția ar putea adăposti unelte și ustensile pentru păstori.

Rămîne să vedem ce vor face cei aleși să răspundă de cultura și promovarea acesteia.

Prezentul articol este un punct de vedere personal, dar poate fi interpretat și ca un semnal de alarmă adresat comunității locale și nu numai, privind păstrarea patrimoniului cultural românesc.

*Inv. Ovidiu TRIFAN,
Școala Boboiești-Pipirig, jud. Neamț*

*rubrică coordonată de
Dan AGRIGOROE*

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

NARAȚIUNE ȘI ORALITATE ÎN AMINTIRI DIN COPILĂRIE

Incercarea de a opera analize și de a formula concluzii asupra creației lui Ion Creangă reprezintă o întreprindere dificilă. Această dificultate se naște pe de o parte din faptul că nu dispunem de o metodă canonică, aplicabilă în mod automat la text, care să ne conducă imediat, cum spune Roland Barthes, la o "explicare" a textului, iar pe de altă parte pentru că, în timp, asupra operei lui Creangă, obiect de studiu și triumf pentru critica literară, lectură delectabilă pentru cititorul matur, fascinație pentru copil, s-au emis opinii ce au devenit deosebit de stabile prin larga lor utilizare.

Ion Creangă aparține acelei cate-

gorii de scriitori care pretind o cercetare articulată în funcție de variațiile de gen în care și-a exercitat vocația, (autobiografie, povestire, poveste), dar și o cercetare care să releve calitățile ce conferă acestei opere nu numai un profil distinct, ci de-a dreptul unic în literatura română. Opera lui Creangă, pentru unii aptă pentru aprecieri definitive, ridică încă multe aspecte de analizat, căci continuăm să percepem mereu altceva din universul la prima vedere transparent al creației sale. Creangă este destinat descoperirilor, deoarece textul operei sale impune soluționarea unor probleme contradictorii, "paradoxe" care dezic postulatele teoriei literare curente. Am folosit termenul de text în accepția lui Roland Barthes, care vede în această noțiune

"teatrul unei produceri, unde se întîlnesc producătorul textului și cititorul său, căci textul lucrează în fiecare moment și oricum l-ai lua". (R. Barthes, De l'oeuvre au texte), în Revue d'esthétique, nr.3/1971. Fără a intra în amănunte legate de teoria textului, considerăm că opera lui Creangă continuă și astăzi să întrețină un proces de producere sau, cum spune Benedetto Croce "că valoarea nu zace în operă asemenea unui zăcămint, ci ea se naște la contactul cu receptorul".

Avînd în vedere clasificarea textelor narative în funcție de persoana care vorbește, (clasificare veche de secole), dacă e să ne referim la cele două moduri narative pe care le opune Platon în Cartea III a Republicii, respectiv poetul vorbește în numele

său fără a căuta să ne facă să credem că altcineva vorbește, sau el se străduiește să dea iluzia că nu este el cel care vorbește), s-au stabilit trei modalități de organizare a discursului narativ: la persoana I, persoana a III-a și persoana a II-a începînd cu cunoscutul vous al lui Michel Butor din La Modification. Gîndindu-ne la afirmația lui Camil Petrescu: "să nu descriu decît ceea ce văd, ceea ce aud, ceea ce înregistrez simțurile mele, ceea ce gîndesc eu... din mine însumi nu pot ieși.../eu nu pot vorbi onest decît la persoana întîii", înțelegem că în momentul în care scriitorul optează pentru o anumită persoană, el își asumă un anumit mod de implicare în text, de participare sau nu la evenimentele narate, de trăire intensă sau

de observare detașată, omniscientă prin care oferă dozat cititorului datele narațiunii, dar își asumă și o anumită responsabilitate față de cititor.

Referindu-se la tipurile de narațiune în care apar indici ai persoanei I, (prezența unor verbe cu desinență pentru această persoană), Ioan Holban, în cartea sa -Ion Creangă- spațiul memoriei distinge două situații clare:

1. naratorul nu este prezent în evenimentele narate, dar el se desemnează cu ajutorul unei formule de deschidere a textului, Homer în Iliada, Virgiliu în Eneida;

*Profesor
Luminița-Georgeta VÎRLAN
C.C.D. Neamț
(continuare în pag. 5)*

REDACTORII PROVOACĂ ȘI PENTRU ÎNCEPUT, PROPUN!

Pentru început vă propun o Definiție:

EDUCAȚIA INTEGRATĂ

Valorificarea educației și formării necesită elaborarea unor abordări globale și integrate permițând astfel celor interesați să evalueze și să valorifice o diversitate de resurse în ceea ce privește calificările și competențele. Această nouă abordare este necesară pentru crearea de legături și pentru a facilita accesul la diverse forme individuale de formare și educație. (Alte propuneri pentru definirea Educației Integrate...)

Pasul al 2- lea : Priorități în proiectele europene

Înainte de a elabora o propunere de proiect, promotorii trebuie să citească cu atenție Apelul Comunitar la Propuneri de Proiecte. Orice propunere de proiect trebuie să fie un răspuns la acest Apel.

Apelul Comunitar la Propuneri de Proiecte (vezi Documente) este procedura prin care Comisia Europeană (finanțatorul Programului de Formare Profesională "Leonardo da Vinci") definește contextul (vezi Obiective), prioritățile (vezi Priorități), măsurile (vezi Măsuri) și țările participante la Program și furnizează principalele informații, inclusiv calendarul, specifice perioadei la care se referă.

În prezent este în vigoare Apelul la Propuneri 2003-2004, prioritățile definite în acest Apel fiind menționate mai jos. Întrucât Centrul Național monitorizează proiecte care au fost finanțate în cadrul Apelului precedent 2000 ;2001; 2002, se prezintă, în continuare și prioritățile aferente Apelului anterior.

Astfel, dacă doriți să depuneți o propunere de proiect, aceasta trebuie să fie un răspuns la Apelul la propuneri 2003-2004.

APEL LA PROPUNERI DE PROIECTE 2003-2004 Prioritatea 1. Valorificarea educației și formării

Adoptarea unei noi abordări europene globale pentru recunoașterea valorii formării este percepută ca un preambul indispensabil pentru crearea unui spațiu de educație și formare pe tot parcursul vieții fondat pe dreptul la libera circulație în cadrul UE.

Aspectele vizate sunt identificarea, evaluarea și recunoașterea învățării non-formale și informale, cit și a transferului și recunoașterii mutuale a certificatelor și diplomelor oficiale. Toate formele de învățare, din mediul educațional sau profesional, în cadrul timpului

Ca reacție la nestăvilă Dumneavoastră sete de cunoaștere, stimați colegi, mă regăsesc în postura de a imita stilul unei cunoscute reviste și de a mă pune la dispoziția dumneavoastră, valorificând achizițiile-mi de până acum în domeniul proiectelor europene. Numeroșilor colegi, tineri și/sau cu suflet tânăr, le deschid acest serial de miniformare pe problematica proiectelor și sper ca acest secvențial demers să se bucure de o abordare interactivă și aștept să continui, nu cu Tema nr.2 ci cu răspunsuri la provocările dumneavoastră sub genericul "Cititorii Apostolului întreabă".

A aborda o astfel de tematică înseamnă și a provoca o nouă deschidere în definirea unui concept relativ nou : Educația Integrată. Vă voi "sufla" că ceea ce începem prin acest articol nu este altceva decât un nou joc al minții și al inimii deopotrivă, care va naște o altă creație moldavă, cu genialitatea-i specifică - definirea multumitoare a Educației Integrate, ce nu-și poate găsi rotundul întreg, fără dimensiunea europeană, pe care, din nefericire, dascălii școlilor noastre nu o pot accesa decât prin prisma proiectelor europene.

liber sau a activităților familiale, ar trebui identificate, evaluate și recunoscute cu scopul de a permite cetățenilor să dezvolte și să combine aceste diferite forme de învățare.

Valorificarea educației și formării necesită elaborarea unor abordări globale și integrate permițând astfel celor interesați să evalueze și să valorifice o diversitate de resurse în ceea ce privește calificările și competențele. Această nouă abordare este necesară pentru crearea de legături și pentru a facilita accesul la diverse forme individuale de formare și educație.

Transparența și coerența prevederilor naționale sunt esențiale nu numai pentru progresul în acest domeniu, cit și pentru ameliorarea dialogului, a strânsei cooperări și a schimbului de "bune practici".

Proiectele prezentate sub această prioritate trebuie să pună accentul pe:

- dezvoltarea de noi abordări durabile și transferabile pentru valorificarea învățării (formale, non-formale și informale) mai ales în cadrul întreprinderilor și a sectoarelor industriale;

- dezvoltarea certificării cu scopul de a promova transparența diplomelor, a calificărilor și a competențelor;

- schimbul de experiență și de "bune practici" în domeniul identificării, evaluării și recunoașterii învățămîntului informal și non-formal.

Specific pentru proiectele de competențe lingvistice:

- dezvoltarea de instrumente și metodologii pentru evaluarea și recunoașterea competențelor lingvistice necesare sau dobîndite la locul de muncă (mai ales a competențelor parțiale). Este recomandat să se țină seama de realizările Consiliului Europei în acest domeniu, și anume de European Language Portfolio și de cadrul european comun de referință.

Specific pentru proiectele de materiale de referință:

- definirea standardelor de calitate pentru diplomele și certificatele pentru ramurile și sectoarele industriale;

- dezvoltarea de inițiative europene integrate vizînd valorificarea rezultatelor învățării formale, non-formale și informale prin identificarea de numitori comuni în ceea ce privește metodologiile, stan-

dardele și prevederile naționale;
- evaluarea de modele ale schemelor individuale de învățare.

Prioritatea 2. Noi forme de învățare și predare și competențe de bază în VET

Implementarea strategiilor de învățare pe tot parcursul vieții subliniază importanța cunoașterii mai profunde a nevoilor potențialilor beneficiari de formare și crearea unei culturi a învățării.

Noile metode de învățare în VET trebuie să se concentreze în primul rînd pe dezvoltarea de abordări centrate pe cel ce învață, luînd în considerare atît nevoile de formare specifice acestuia, și în special ale persoanelor care s-au instrăinat de procesul educațional, cit și contextele formale sau non-formale, în care procesul de educație se poate desfășura.

Formarea profesorilor, a formatorilor și a altor actori din domeniul formării profesionale, cit și schimbul de experiență între organismele de formare, universități, întreprinderi și organizații non-guvernamentale va permite acestora să facă față noilor provocări.

Accesul persoanelor la oportunitățile de formare depinde nu doar de motivația și capacitatea acestora de a învăța, ci și de crearea de condiții adecvate pentru a învăța în diverse contexte, mai ales la locul de munca.

Politicile din domeniul educației și formării pe tot parcursul vieții trebuie să vizeze ameliorarea competențelor în VET, pentru a facilita auto-realizarea, cetățenia activă și inserția socială și profesională.

Aceste competențe de bază includ aptitudinile fundamentale ca scrisul, cititul, etc., cit și a învăța să înveți precum și noile competențe de bază stabilite la Consiliul de la Lisabona ; deprinderile în domeniul tehnologiei informatice, limbile străine, cultura tehnologică, spiritul antreprenorial și competențele sociale.

Proiectele prezentate sub aceasta prioritate trebuie să pună accentul pe:

- calitatea și relevanța materialului pedagogic, a serviciilor și proceselor educaționale utilizate în contextele formale, non-formale și informale (mai ales în întreprinderi) pentru a crește motivarea, pentru a crea medii adecvate pentru a facilita formarea continuă și pentru a permite utilizarea eficientă a resurselor;

- problematica formării profesorilor, a formatorilor și a altor actori din domeniul formării profesionale. Acest grup țintă are un rol important în adoptarea și implementarea unei pedagogii inovante: mecanisme, materiale, instrumente, medii ce trebuie implementate pentru a le furniza sprijinul și motivația necesară;

- conceperea de noi abordări pentru dezvoltarea competențelor de bază în VET, incluzînd și utilizarea TIC în cadrul procesului educațional. Este important de subliniat că proiectele nu trebuie să dezvolte noi instrumente în domeniul TIC, ci să se concentreze pe utilitatea celor existente și deja testate pentru medii particulare de formare.

Profesor formator, coordonator al activității de integrare europeană la CCD Neamț, Nicolina NTȚĂ

(continuare în numărul viitor)

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

NARAȚIUNE ȘI ORALITATE ÎN AMINTIRI DIN COPILĂRIE

(urmăre din pag. 4)

2. identitatea de persoană între narator și unul din personajele textului, Dostoievski în Demonii, Proust în A la recherche du temps perdu, Ion Creangă în Amintiri din copilărie;

Tot Ioan Holban stabilește în funcție de diferitele grade ale prezenței naratorului în text următoarele aspecte:

2a. naratorul este eroul povestirii sale, tip numit de Gerard Genette autodiegetic, Ion Creangă, Amintiri din copilărie;

2b. naratorul are rol secundar de observator și de martor, Dostoievski în Demonii.

Folosind aceste date, precum și interpretarea lui Gerard Genette referitoare la textul lui Platon din Cartea III a Republicii, care trimite la distincția pe care o va opera poetica între mimesis și diegesis, mimesis - cantitate maximă de informație, prezență minimă, chiar absență a naratorului din text; diegesis - cantitate minimă de informație, prezență maximă a naratorului în text, Ioan Holban va constata în legătură cu Amintiri din copilărie un paradox interesant și anume că această carte se constituie din secvențe cu un maximum de informație, deci mimetice, dar prezența autorului ca organizator al discursului rămîne constantă. Diegeza începe la Creangă cu primul cuvînt. Mimesis și diegesis coexistă în textul lui Creangă, stabilind o caracteristică a narațiunii sale.

Propunîndu-ne să studiem opera Amintiri din copilărie sub raportul factorilor care pot constitui o ficțiune, personaj, spațiu, timp, enunț, și care contribuie la cristalizarea narațiunii, se cuvine să accentuăm ideea că optînd pentru narațiune la persoana întîi, Creangă încearcă să-și regăsească propriul eu. În această luptă pentru autoregăsire, autorul devine interlocutor pentru cititorul său, emițător al unor date pe care cititorul trebuie să le recepționeze, să le organizeze și eventual să le răspundă. Cartea lui Creangă s-a născut din plăcerea superioară de a regîndi trecutul, de a imagina povești în care se introduce pe sine în cele mai numeroase și insolite variante. Cu toate acestea, Amintiri din copilărie nu este propriu-zis o autobiografie. Adrian

Marino definește astfel autobiografia: Cînd eul interior sau creator devine obiectul propriei sale contemplații, je se autorefectă în moi, biografia se transformă în autobiografie, forma ultimă și cea mai pură a procesului biografic, pe care-l încheie, întorcîndu-l în el însuși. Biografia nu mai este scoasă din operă, ci se confundă cu însăși opera. (Adrian Marino, Dicționar de idei literare, Editura Eminescu, București, 1973). Prelucrînd această afirmație, precum și o idee a lui Philippe Lejeune - cercetător al literaturii autobiografice - conform căreia non-identitatea numelui de pe coperta cărții cu cel al personajului principal face posibilă apariția unui pact românesc, deci a unui roman auto biografic, putem afirma că în cazul Amintirilor apare această non identitate, autorul fiind Ion

Creangă, iar personajul principal, Nică a lui Ștefan a Petrei. Totuși, cel puțin la nivelul primei secvențe din cele patru părți ale cărții această non-identitate dispăre:

-Stau cîteodată și-mi aduc aminte ce vremi și ce oameni mai erau în părțile noastre pe cînd începusem și eu, drăguliță - Doamne, a mă ridica băiețaș la casa părinților mei, în satul Humulești, din țîrg drept peste apa Neamțului.

-Nu știu alții cum sunt, dar eu cînd mă gîndesc la locul nașterii mele, la casa părintească din Humulești, la stîlpul hornului unde lega mama o sfoară cu motocei la capăt, ...parcă-mi saltă și acum inima de bucurie.

(continuare în numărul viitor)

O lecție de DEMNITATE

(urmăre din pag. 1)

Au rostit cuvinte emoționante, prin care au mulțumit foștilor profesori pentru dăruirea lor la fiecare oră de curs foștii absolvenți Gheorghe Amaicea, Elena Baci, Gheorghe Grigorescu. Au fost evocate cu multă considerație figuri prestigioase ale învățământului pedagogic nemțean, subliniindu-se că orele lor erau adevărate "bijuterii", "opere de artă". Au fost rememorate și romanticele întâlniri ale normaliştilor de la liziera care trasa o graniță mai mult simbolică între cele două Școli.

Oana Lamatic, elevă în clasa a X-a la Liceul Pedagogic "Gh. Asachi" din Piatra-Neamț, în cuvântul adresat absolvenților sublinia: "Noi vă considerăm reprezentanți de marcă ai învățământului nemțean și constituți pentru noi veritabile modele de dascăli. Cu siguranță și pentru dumneavoastră anii pe care i-ați petrecut în cadrul Școlii Normale v-au marcat pregătirea profesională și intelectuală, dar mai ales dimensiunea morală a personalității dumneavoastră. Suntem siguri că profesorii dumneavoastră v-au fost îndrumători spirituali de excepție".

Absolvenții de acum o jumătate de secol, care au trăit o perioadă plină de privațiuni (povesteau cum o clasă întreagă a învățat să cînte la vioară folosind singura vioară existentă și care aparținea unui coleg) și sub povara ideologiei comuniste (au trăit anii "obsedantului deceniu"), au oferit o adevărată lecție de demnitate prin respectul arătat școlii și profesorilor care i-au format, prin solidaritatea de care au dat dovadă de-a lungul timpului și prin faptul că au făcut din profesia de dascăl o profesiune de credință. Au fost apostoli ai neamului din vocație!

Nu în ultimul rînd impresionează optimismul de care dau dovadă dacă ne gândim că și-au propus o nouă revedere în anul 2008. În sfîrșit, pot fi considerați repere morale de care are atîta nevoie învățămîntul românesc aflat sub semnul unei nesfîrșite reforme ce stîrnește multe neliniști.

TITLUL DE PROFESOR ȘI AXIOLOGIA SOCIETĂȚII

(urmăre din pag. 1)

-Vreau să mă retrag și să dau din nou admiterea la o universitate de stat. Aici unde sunt, deși în încadrare sunt profesori doctori, au și funcții administrative sau politice și nu vin la cursuri cu lunile. Am uitat și ce mai știam din liceu. De promovată, promovezi!!!

În treapta numită învățămînt preuniversitar (de ce s-o fi numind așa nu știu, că doar numai o parte din absolvenții acestei trepte se duc la universitate), există actualmente trei categorii de școli: unele în care nu se face aproape nimic în plan instructiv-educativ, altele în care se lucrează pom-pieristic, cînd se aude ceva despre control (care nici acesta nu este prea riguros), iar cea de a treia categorie o formează școlile (de obicei, din orașe), în care fiecare dascăl își impune disciplina ca și cum aceasta ar fi singura din viața bieților elevi. De aici rezultă o cumplită supraîncărcare

a lor și, deci, superficialitate sau surmenaj.

Același profesor Bîrsănescu spunea viitorilor absolvenți: "Să nu vă încadrați imediat ce terminați, să călătoriți și, un an de zile, să cunoașteți lumea ca să aveți ce spune elevilor dvs. în cadrul educației pentru societate, pentru viață. Să nu uitați că aveți mult de trudit pînă ce veți însemna ceva în societatea în care veți trăi. Cel pe care lumea îl socotește că face umbră pămîntului degeaba, cum spunea Eminescu despre cei mediocri și îngîmfați, nu merită să calce pragul școlii".

Cred că merită reținut faptul că, în pofida marilor greutăți ale tranziției, școala trebuie să determine dezvoltarea armonioasă a copilului (Școala face omul om cum altoitul pomului pom-spune un proverb) și să acorde atenția necesară stării lui de sănătate fizică, psihică și mintală. Sunt convins că majoritatea dascălilor de azi sunt capabili să vibreze la exemplele înălțătoare ale înaintașilor și la sfaturile de conștiință ale marilor profesori. Din bun simț. Căci, dacă bun simț nu e, nimic nu e!

Emanciparea copiilor

Copiii aud multe în stradă, văd destule la televizor, mai ales că părinții lipsesc cu anii de acasă, ca să cîștige banii atît de necesari. Dacă-i ascuți pe puștani vorbind în scara blocului, înlemnești. Rămii ca la nenea dentistul, cu gura căscată.

Copiii noștri, care învață engleza și informatica încă din grădiniță, intră în societate mult mai devreme decît am făcut-o noi. În perioada elisabetană sau pe vremea băditei Creangă. Pricep mult mai devreme diferențele sexuale. Și totuși, numai cine nu are copii își imaginează că e de glumit cu educația în această etapă, considerată de toată lumea curată și frumoasă copilărie.

Și uite așa a început "emanciparea școlărilor". Mai pe șleau, copiii din clasele primare vor putea primi printre alte învățături patriotice dar și comunitare și o brumă de educație sexuală. Dacă pînă acum loazele și fetițele simțeau că există diferențe între sexe, vizibile în primul rînd după haine și obiceiuri, începînd din acest an școlar vor fi "luminați" și mai mult. Vor afla pe ocolite de la educatori că oamenii se deosebesc și organic. Că unii din ei "nasc pui vii care se hrănesc cu lapte". Ne referim la bebelușii aduși cîndva de berze, nu la "bebelușele" Cîrcotașilor Primei TV.

Educația sexuală introdusă astăzi cu dărnicie în școli nu este chiar o problemă nouă. Se află în programa școlară încă de pe vremea lui nea Nicu. Dumnezeu să-l ierte. Cei mai documentați în problemă erau liceenii. Ca și astăzi. Tovarășa dirigintă din "epoca de aur", tînără și frumoasă pe atunci, roșea pînă peste urechi cînd le vorbea handralăilor despre adunare, scădere și...înmulțirea la oameni. Subiecte urmărite cu mare interes, trimestrial. Așa cum se ordona "de sus".

După Revoluția din Decembrie '89, educația sexuală din școli a luat amploare. Ai mici află de la desene animate despre "sărutul franțuzesc" iar elevii mari văd în filmele sexy cu "striptizoace" și filme de consumație tot ce le dorește inimioara. Instructiv, nu? Urmarea? Sîngele liceenilor se înfierbîntă și nu mai înțelege nimic la celelalte materii. Mai ales la matematică, chimie și fizică. Că destui părinți se scandalizează, știm. Dar indicațiile venite "din afară" trebuie respectate. Și se aplică, deși nici actualul ministru al Educației nu vede cu ochi buni noul program educațional pentru "emanciparea" elevilor. Un lucru e clar: vremea poveștilor amuzante și idioțele despre actul creației biologice umane a trecut. Nimeni nu mai crede în barză și nici în bulina pe care a înghițit-o mămica de a făcut bebeluși. Problemele "absconse" intime, au devenit arhicunoscute în școli. Evident, prin intermediul lecțiilor, dar și prin mass-media. Și uite așa, Gigel din a patra a devenit expert în sexologie deși încă nu știe să scrie corect și socotește cu calculatorul. Și încă ceva: foarte mulți copii sunt capabili să dea lecții în materie de educație sexuală. O bunicuță, de pildă, a aflat de la nepoți toate pozițiile folosite în relațiile amoroase.

Și ca să dovedesc cele spuse mai sus, închei cu un banc potrivit. Ciuliți urechile. "Și pe mine și pe tine te-a adus barza", îi spune o fetiță lui Bulă. "Asta slabă și urîtă? O, nu! Tata nu s-ar culca cu așa ceva!", o puse la punct Bulă, mai pregătit din punct de vedere sexual. Concluzia? La sexologie, elevii sînt mai pregătiți decît dascălii lor. Părerea mea.

Dumitru RUSU

Pași spre educația părinților

Copilul se formează în "cei șapte ani de acasă", el este pasager în sistemul educațional școlar. Educatorul trebuie să sprijine familia și să continue educația începută în familie. Părinții trebuie să înțeleagă că o bună educație este o valoare în sine, dacă fondul genetic nu le va permite să facă performanțe școlare remarcabile.

Deseori părinții - din neștiință - minimalizează preocupările intelectuale sau abilitățile pe care le au copiii lor, neștiind că aceste calități se pot dezvolta de la vârste mici. În această direcție trebuie să intervină educatoarea care poate și are posibilitatea să schimbe aceste atitudini ale părinților în beneficiul copilului în primul rînd și în cel al privirii din unghiul care trebuie al rolului grădiniței.

În sprijinul acestei idei am inițiat un program pe care l-am numit "cinci zile în grădiniță", care constă în programarea părinților pe zile -după catalog- să participe la programul unei zile în care pot vedea cum se comunică cu copiii și cum se pot depista interesele lor.

În timpul acestui program am constatat că sunt părinți (în general mame) care se simt jenați și sunt nemulțumiți de performanța copilului lor într-un domeniu.

Le-am explicat că deocamdată copilul lor nu este pregătit pentru aceste cunoștințe. El le va asimila cînd va fi pregătit să o facă. Dacă va fi forțat va avea teamă sau chiar repulsie vis-avis de acel tip de activitate - de aceea trebuie lăsat să-și urmeze propriul său ritm de dezvoltare, deci să se matureze și pentru aceasta are nevoie de timp.

Ed. met. Elena DIACONU
Grădinița BRUSTURI
(continuare în numărul viitor)

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Revista presei literare

**CORESPONDENȚĂ
AUREL
DUMITRAȘCU -
GHEORGHE AZAP**

Revista literară de la Cluj Napoca, "Tribuna", publică în numărul său din octombrie (16-31) primele patru scrisori din cele zece scrise de poetul Aurel Dumitrașcu între anii 1985-1989 către confratele lui întru poezie, Gheorghe Azap, un ilustru reprezentant al poeziei șaptezeciste care a trăit (și mai trăiește încă) într-o comună bănățeană, Tigvaniul Mic. Emoționante și sincere, scrisorile

lui Aurel către poetul bănățean sînt străbătute de sentimentele sale de admirație pentru poezia lui Gheorghe Azap. Ele fac parte din vasta corespondență literară lasată în urmă de tînărul poet de la Borca în scurta sa viață, cele cîteva mii de scrisori.

**PLAGIATUL DIN
MANUALUL DE
LIMBA ROMÂNĂ -
DIN NOU ÎN
ATENȚIE**

Revista "Observatorul cultural" reîncepe ancheta de anul trecut prin care a dovedit că autorii manualului de "Limba și literatura română" de clasa a XII-a, Editura Corint au plagiat. Sub semnătura redactorului șef Carmen Mușat, prin articolul "Minciuni sfidătoare"

din nr. 191, se dovedește că unul din autorii cărții, profesoara Florina Rogalski a copiat aproape cuvînt cu cuvînt capitolele "Scrisul românesc și istoria alfabetului" și "Limba română în secolele al XVI-lea - al XVIII-lea" din lucrarea "Limba română. Origini și dezvoltare", de Maria Cvasnii Cătănescu, la Editura Humanitas, fără a preciza undeva de unde citează aceste zeci de pagini. Lucrarea este apărută sub girul lui Eugen Simion, președintele Academiei Române.

**"SIBERIA
SPIRITULUI" ȘI
MUSCA DE PĂ
CĂCIULĂ**

Un articol voit polemic publicat de Cezar Andreescu în ultimul

număr al revistei "Cuvîntul" (nr. 8-9). Țînta polemicii sale nu este altul decît academicianul și criticul literar Eugen Simion. Citez doar din preambul: "Multe lucruri simpatice s-au născut din musca de pe căciula domnului Eugen Simion, ajuns între timp președinte al Academiei Române. Cineva, persoană importantă - să nu spunem cine - a propus ca perioada 1947-1989 din istoria noastră culturală să poarte acest titlu de capitol: O Siberie a spiritului. Vai! Cum se poate să spună cineva așa ceva? - a strigat musca de pe căciula cea academica, temătoare că spiritul din capul pe care s-a așezat ar fi păstorit o Sahară de non-valori ori niște

volcani mociroși de semivalori provinciale".

**PAULO COELHO
DESPRE SEX:
"NE ÎNSELĂM
MULT, SÎNTEM
IPOCRIȚI"**

Ultimul roman al lui Paulo Coelho tradus la noi, "11 minute" conduce cititorul în lumea cvasi-cunoașcută a sexului și prostituției. Revista "Adevărul literar și artistic" nr. 688 preia din ziarul spaniol "El País" un interviu cu celebrul scriitor brazilian. Fiind întrebat de reporter de ce a scris că "în civilizație ceva mergea foarte rău din cauză că protago-

nista romanului făcea sex", acesta răspunde: "Sîntem foarte ipocriți în chestiunea sexului. Ne petrecem viața încercînd să demonstrăm celui alt că sîntem capabili de a da și a simți plăcere, dar sexul este mai degrabă o fîntînă de frustrări decît o fîntînă de înțelegerii, a bucuriei, a comuniunii. Și, dacă nu mințim într-o problemă atît de importantă ca aceea a sexualității, apar consecințe. Este ca un cancer care se extinde în alte părți ale trupului. Sexul pierde transformîndu-se într-un agent provocator de agresivitate, perversiune, dezertare de la condiția umană."

OCHELARIȘ7

(urmărire din pag. 1)

6.

Legalitatea și calitatea documentelor de planificare și organizare a activității Inspectorului Școlar, efectele acțiunilor conducerii inspectoratului școlar, ale inspectorilor și compartimentelor de specialitate, asupra bunei funcționări a unităților subordonate și a rezultatelor obținute de elevi în procesul instructiv-educativ.

De asemenea, în atenția instituției județene s-au situat și următoarele aspecte concretizate, pentru toate ciclurile de învățământ și pentru toate disciplinele, având ca obiective modernizarea și optimizarea calității învățământului prin:

- creșterea motivației pentru activitatea de învățare;
- realizarea unei bune încadrări;
- perfecționarea profesională a cadrelor didactice și schimbarea mentalității față de actul didactic;
- ameliorarea relației școală- familie- comunitate locală;
- asigurarea condițiilor materiale necesare.

Întreaga activitate a instituției noastre s-a subordonat obiectivului esențial al învățământului românesc, derivat din Programul de Guvernare, acela de a pregăti generațiile de absolvenți în perspectiva adaptării rapide la cerințele unei societăți democratice (cu o pregătire generală superioară, capabile de autoperfecționare, cu comportamente adecvate unei economii concurențiale :competitivitate, spirit de inițiativă, buni organizatori, creativitate).

În realizarea actului managerial, în atenția Inspectoratului Școlar au stat obiective prioritare a căror realizare a fost urmărită cu maximă atenție de conducerea instituției, de Consiliul de administrație și de colectivul de inspectorii. În anul școlar 2002- 2003, învățământul nemțean s-a situat sub semnul creșterii eficienței actului didactic pentru fiecare elev, clasă, școală și localitate. Dinamica reformatoare a învățământului preuniversitar a impus accentuarea unor deziderate pe care le presupune și dezvoltarea, în ansamblu, a societății.

Politicile educaționale exprimă cu claritate orientările strategice cu privire la contribuția educației la procesul de transformare a societății românești într-o societate prosperă. Continuarea actului reformator al învățământului preuniversitar s-a confruntat, și în anul

școlar trecut, cu o serie de inerții și disfuncții de natură informațională, relațională și individuală.

Precizăm, în continuare, principalele obiective urmărite de instituția județeană, obiective pe care le putem sintetiza astfel:

1. stabilizarea și dezvoltarea unei structuri organizaționale favorabile reformei și schimbării, la nivelul tuturor instituțiilor școlare din județ;
2. diversificarea ofertelor educaționale la nivelul

PRIORITĂȚI ALE ÎNVĂȚĂMÎNTULUI NEMȚEAN

unităților școlare de toate tipurile;

3. promovarea unei oferte educaționale care să conducă spre nevoile comunitare, spre identificarea și soluționarea acestora;

4. acordarea sistemului de formare continuă la cerințele societății nemțene; începerea procesului de reformare a formării inițiale;

5. relaționarea, din perspectiva unei eficiențe sporite, a școlii cu comunitatea locală;

6. cuprinderea întregii populații școlare într-o formă de învățământ;

7. dezvoltarea instituțională, prin acceptarea și stimularea dialogului, a parteneriatului și a lucrului în echipă;

8. raportarea, în permanență, la standardele naționale de educație, la cerințele societății și la prevederile legale care reglementează procesul instructiv-educativ din școală.

Pentru fiecare domeniu funcțional al învățământului preuniversitar, prin planul managerial pentru întregul an școlar 2003- 2004, au fost elaborate și s-au urmărit obiective specifice care derivă din obiectivele generale menționate. În realizarea actului managerial, conducerea Inspectoratului Școlar a avut permanent în vedere:

- cunoașterea complexă a compartimentelor vieții școlare;
 - cunoașterea interconecțiilor dintre acestea;
 - funcționalitatea procesului instructiv-educativ;
 - identificarea distorsiunilor și a neîmplinirilor care s-au manifestat;
 - reglarea disfuncțiilor pe parcursul întregului an școlar.
- Pentru eficientizarea activității de inspecție școlară și de management

educațional, se impun următoarele măsuri, concretizabile atât în planul managerial al instituției județene cât și în programele și planurile de acțiune ale unităților școlare și/ sau ale conducerilor de școli:

■ Realizarea unei proceduri clare de evidențiere a ritmicității inspecției școlare prin reprezentări grafice adecvate (pe tipuri de inspecție, tabele comparative);

■ Acordarea de calificative tuturor școlilor verificate și evaluate prin inspecții de tip RODIS;

■ Realizarea unui plan de perspectivă al inspecțiilor frontale, în vederea cuprinderii în graficele de control pentru următorii 3 ani a tuturor unităților școlare evaluate înainte de anul 2000, astfel încât, fiecare unitate să fie evaluată la un nivel maxim de patru ani;

■ Realizarea unei analize comparative pentru ultimii 2- 3 ani a rezultatelor obținute de către fiecare unitate școlară în parte, la examenele naționale sau concursurile școlare, astfel încât să fie vizibilă dinamica acestor rezultate, prin identificarea progreselor, stagnărilor sau regreselor și elaborarea măsurilor corective impuse.

Pentru perfecționarea continuă a activității de învățământ pentru creșterea eficienței continue a inspecției școlare, în anul școlar 2003- 2004, în atenția I.S.J. Neamț se vor situa, prioritar, următoarele obiective:

1. concentrarea activității pe domeniile prioritare rezultate din Programul de Guvernare;
2. valorificarea cu eficiență sporită a tuturor resurselor materiale și umane existente, evitarea risipei, a formalismului și superficialității;
3. eficientizarea continuă a lecției ca principală pirghie în procesul de formare a generațiilor de elevi;
4. Întărirea colaborării cu consiliile locale, cu ceilalți factori cu atribuții educaționale de la nivelul județului sau de la nivel local;
5. monitorizarea continuă a lucrărilor de reparații, de întreținere, de igienizare, sprijinirea școlilor, în acest sens;
6. eficientizarea continuă a formării cadrelor didactice și a tuturor categoriilor profesionale din învățământ;
7. stimularea lucrului în echipă, a dialogului și cooperării interne și internaționale (participarea efectivă la programele Uniunii Europene);
8. elaborarea unor strategii pe termen scurt, mediu și lung, privind școlarizarea, baza materială și informațională, creșterea rolului învățământului preuniversitar etc.

(urmărire din pag. 1)

S

tructural, concepția acestui (Proiect?) respectă reformarea concepției despre învățământ, prin Reforma declanșată după '89 (!).

Cele șase obiective propuse vizează, fără discuție, componentele fundamentale ale învățământului (ale procesului de învățământ- în limbajul de lemn).

Deci, Reformă, Nereformă - Învățământul nu s-a schimbat nici structural, nici ca fond și, e firesc. În esența sa, învățământul este și va fi (trebuie să fie) una din cele mai stabile instituții ale statului, chiar și împotriva deselor schimbări politice și guvernamentale.

Au spus și au confirmat acest lucru pedagogii și oameni de seamă și din Vest și din Est, în toate timpurile.

Sub aceste obiective fundamentale situați "aspectele concretizate" pentru modernizarea și optimizarea calității învățământului prin:

- Creșterea motivației pentru activitatea de învățare (teorie chioară, vorbe goale!) prin ce? cum? pe ce bază? cui sunt adresate? Doar răspunsurile la aceste întrebări pot oferi niște elemente concrete;

- Realizarea unei bune încadrări (cu sacrificii din partea cui?) Ținta e realizabilă și în bună parte realizată, nu prin Inspectorat, ci printr-o superioară înțelegere și concesie făcute de dascălii adevărați pe altarul crezulii sfint-școala- prin umilință, privațiuni dincolo de sărăcie și sacrificarea laturii spirituale a existenței noastre individuale din lipsa banilor.

- Din păcate, cea de a treia țintă, perfecționarea... atât de necesară și chiar îndrăgită de cei mai mulți, rămâne în plan formal, pe banii individului (deși cei care sunt beneficiarii, nu sunt numai dascălii ci mai ales elevii, școala), iar latura de cercetare și dezbateri științifică prin Societățile științifice... a fost abandonată (!!).

Ultimele două imperative sunt absolut relative, țin mai ales de gradul de percepere a instituției școlare de către factorii implicați (familie, comunitate locală) și uneori chiar de stări și atitudini afective și subiective din partea unora, total dăunătoare școlii.

În continuare, activități privind concentrarea tuturor energiilor în vederea realizării "obiectivului" esențial al învățământului românesc derivat din Programul de Guvernare- acela de a pregăti generațiile de absolvenți în perspectiva adaptării rapide la cerințele unei societăți democratice (cu o pregătire generală superioară, capabile de perfecționare, cu comportamente adecvate unei economii concurențiale competitive, spirit de inițiativă, buni organizatori, creativitate). După umilele mele cunoștințe de economie politică, dvs. și probabil Programul de Guvernare au

în vedere o societate democratică foarte abstractă care nu mai are nici măcar cele două componente fundamentale: baza economică- economia și suprastructura- instituțiile. E adevărat, unii dintre noi au rămas și vor rămâne pragmatici, nu vrem să devenim din nou "activiști de partid" buni și specialiști în toate, capabili de autoperfecționare, cu spirit de inițiativă și de creativitate, dar, ca profesioniști, umili. Noi încă mai credem că învățătorii trebuie să fie învățatori și nu tractoriști, profesorii să fie profesori și nu ingineri

CEL MAI BUN PROIECT MANAGERIAL !!!

agronomi, medicii, medici, iar activiștii de partid- activiști de partid și dacă cumva sunt într-o societate democratică, să respecte democrația și să-și lase pe meseriași să-și facă onest meseria.

Cum credeți că "politicile educaționale" exprimă cu claritate orientările strategice cu privire la contribuția educației, la procesul de transformare a societății românești într-o societate prosperă când spuma intelectualității noastre tinere supusă înfometării și umilinței a plecat din țară fără gând de întoarcere?!

Care specialiști vor proiecta și ridica infrastructura economiei românești (care cu voia sau fără voia noastră se va ridica). Alții, nu ai noștri (!), pe bani grei și pe suferințele noastre!

În sfârșit să trecem la partea de consistență a Proiectului: obiectivele instituției județene.

"Structurile organizaționale (de care vorbiți)- n-am prea înțeles- vizează școala, oamenii școlii cu sau fără implicații politice, sau alte organizații.

O diversificare a ofertelor educaționale este absolut obligatorie (dar atenție!) cu ofertă de muncă și nu de dragul diversificării.

Cît privește "procesul acesta de reformare"- început de ani buni, ca un proces, mai ales "de deformare"- trebuie obligatoriu legat de necesități concrete și oferta de pe piața muncii.

După cum înțeleg, în cel de-al șaselea obiectiv recunoaștem tacit, sau pe față, că reîncepem lupta cu analfabetismul și respectarea obligativității învățământului prin Constituție (curat progres, coane lăncule!).

Dacă într-adevăr Inspectoratul Școlar este și își respectă statutul de partener în Comisia de Dialog, atunci cum se explică că în ultima perioadă, de peste aproape 5 luni de zile în care au fost atâtea probleme și evenimente școlare, nu și-a găsit timp s-o programeze, iar în această lună a dat un ultimatum

sindicatului: "Dacă nu o ținem marți 21.10.2003 nu o mai putem ține!?"

Cît despre standardele naționale de educație care numai naționale nu mai sunt, ci "europene" sau "internaționale" ar trebui să fim mult mai circumspecți și chibzuiți, conform dictonului latin: "Festina lente".

Nu mai amandăm neapărat în termenii cei mai hotărâți fundamentarea acestui "Proiect managerial" pe baza studierii și cunoașterii realității județului, căci de fapt acestea au fost aleatorii, obiectivele și țintele vizând mai ales respectarea programului de guvernare și a condițiilor impuse de UE.

Măsurile concrete pe care le preconizați, în final, pentru eficientizarea activității de inspecție școlară nu țin de calitate și esență, cît mai ales de ritmicitate și evidentă (elemente formale, birocratice).

În sfârșit, imperativele stabilite în final prin domeniile prioritare rezultate din Programul de Guvernare sunt un argument în plus, convingător, că învățământul în momentul de față, deși ar trebui tratat ca "prioritate națională" este considerat și proiectat ca un fragment rupt, alăturat diverselor guvernări politice pe o durată de cel mult "timpul dintre două campanii electorale" (halal prognoză managerială!!!).

În concluzie: și instituția dvs- Inspectoratul Școlar și a noastră S.L.L.I.C.S. cunoaștem și știm întrebările și prioritățile pentru anul care vine și ar fi normal și onest pentru fiecare din noi să dăm răspuns următoarelor întrebări:

- Din punct de vedere a dotării materiale didactice- complexe, școlile din județ (urban și rural) pot face față și sunt la nivelul cerințelor exprimate prin obiective și ținte?

- Structurarea planurilor de învățământ, rețeaua școlară, au acoperire, sau cel puțin răspund unor nevoi reale, concrete, a ofertei de pe piața muncii?

- Condițiile de viață, de salarizare și de muncă sunt corespunzătoare cerințelor, obiectivelor și țințelor vizate? (În ziarul "Gardianul" 423/23 oct. 2003 se afirmă în titlul de pe prima pagină "Profesorii români au salarii de 20 de ori mai mici decît cei din U.E." (!?)

- Școlile din județ au asigurate prin angajați paza și serviciile de curățenie și îngrijire?

- Clasele de elevi respectă numărul minim și maxim stabilit prin Legea Învățământului și Statutul Personalului Didactic?

Răspunsul la asemenea simple întrebări și încă la multe altele poate constitui suportul real de fundamentare al oricărui plan managerial, și al Inspectoratului Școlar, și al fiecărei școli în parte.

Am încercat o asemenea abordare directă și "punctuală" pentru a vă stîrni pe fiecare dintre dvs., director sau lider de sindicat, inspector sau reprezentant guvernamental, mai activ și ceva mai afectiv, în problema poate cea mai importantă a acestei tranziții: Încotro, Învățământul Românesc?!

CÎT DE ȘUBREDĂ ESTE PUNTEA DINTRE OCCIDENT ȘI ORIENT- ROMÂNIA?

■ **Reflecții pe marginea discursurilor academice la 25 de ani de pontificat al Sanctității Sale Papa Ioan Paul al II-lea**

Este un veritabil erou al vremurilor noastre tulburi, acest Demnitar ecleziastic din Scaunul Apostolic de la Vatican care a prezis românilor un viitor prosper. Nu cunosc altă comparație mai sugestivă a României decât cu "Grădina Maicii Domnului", făcută de un Papă inspirat și sublim, model de credință și cumsecădenie. El și-a purtat crucea bătrâneții și a bolii în tandem cu iubirea responsabilă față de Om- Demiurg al propriei sale istorii. Cea mai succintă caracteristică îi aparține Arhiepiscopului romano- catolic, Ioan Robu: "... a făcut istorie și a schimbat istoria!"

Deși nu-i cunosc opera teologică, gestul vizitei sale, în exclusivitate, la noi, popor preponderent ortodox, m-a determinat să văd în Papă un neobosit căutător al Unității și Adevărului. Sanctitatea sa întuiește în România de mîine o punte crucială: între Ortodoxie și catolicism, pe de o parte, apoi între Occident și Orient. Iată dimensiunea cea mai înaltă a Sacralului și poate unica șansă de supraviețuire a omeniirii.

În acest context este firească întrebarea dacă suntem pe deplin responsabili de misiunea ce ni se acordă? Dacă putem depăși breșele din orgoliul nostru mistic pentru a consolida această punte care scîrbește din toate încheieturile, care duc lipsă de piloni capitali precum Basarabia, Nordul Bucovinei, Ținuturile Herta, Ismail... Conștient de aspirațiile de vîrf spre NATO și UE, e greu de înțeles poziția oarbă a somităților academice vizavi de teritoriile românești ocupate. Or, fără ele, puntea creștinismului ar fi schioapă și jalnică. Iar noi, ca popor, dacă nu

avem capacitatea de a simți în noi confrății din afară, suntem ca și condamnați. Orice izolare de frați este criminală și dramatică. Și atunci, mă întreb și-i întreb pe academicieni cît au învățat din lecția Papei. Căci a-l alege membru al Academiei nu-i mare scofală. Capii științei noastre sunt datori să raporteze conceptul papal de Unitate la realitățile românești, să fie și cugetători și patrioți.

La ceremonia omagială însă s-a vorbit doar la generale de Unitate, de iubire fraternă. Nimeni n-a pomenit de România Mare, devenită un teritoriu al ireponsabilității morale, al separatismului doctrinar. Nici chiar moldoveanul Alexandru Zub n-a pomenit de consingeni de peste Prut și Siret. Iar Dl. Președinte Simion vorbea, cu altă ocazie, de o Bucovină de Nord, de parcă ar exista două pe lume și nu doar cea eminesciană, indivizibilă.

În cadrul ceremoniei de omagiere s-au rostit fraze bombastice despre colaborare și solidaritate internațională care sunau fals în lipsa totală de colaborare și solidaritate națională. Adică întindem punți spre Occident și uităm de podul (nu de flori, neapărat) de suflet și dialog peste rîulețele din interiorul românismului. Și atunci cine va reinnoi mîntea și ne va schimba inima? Americanii? UE-ul? Cine mai pledează în țara aceasta pentru restabilirea demnității spirituale a românilor de pretutindeni, împărțiți în bisericuțe sau clanuri ateiste?

Dacă Papa de la Roma a proclamat Dreptul la Unitate pe plan mondial, savanților noștri le revine menirea de a găsi căile de regenerare, de reinsufletire a rădăcinilor, de reconciliere cu semenii, de transformare a imposibilului în firesc. În caz contrar, vorba prozatorului Buzura, în loc de națiune prosperă, vom rămîne "o turmă de indivizi", obsedați de grija spasmodică de parvenire și opulență infatuată, pe fundalul unei confuzii intelectuale generale. Cine va mai risca să ne treacă puntea în derivă și cu pioni lipsă?

Prof. Vlad VLAS

De la "Torna, torna fratre!", la "Mersi foarte mult!"

In anul 587 d. Hr., la locul numit "Doi stejari", din Bulgaria de astăzi, a avut loc o bătălie între avari, populație turcică migratoare, și oști bizantine.

La un moment dat, năvălitorii s-au împrăștiat după pradă, chaganul (conducătorul) lor rămînînd cu puțini luptători în juru-i. Atunci, o căpetenie a armatei imperiale a dat ordin de atac. În iureșul bătăliei, un oștean din primele rînduri și-a pierdut tărhatul (bagajele) de pe cal. Un altul i-a strigat: "-Torna, torna, fratre!", adică: "-Întoarnă-te, întoarnă-te, frate!"

Verbul a (se) înturna este, încă, folosit și astăzi, pe alocuri, pentru sonoritatea sa arhaică nu lipsită de farmec. Cei doi viteji luptători

români din oștile bizantine ne-au lăsat, așadar, cel dintîi semn al vechimii limbii noastre și al spațiului ei de răspîndire. Totodată, i-a fost dat acestui popor ca, între primele cuvinte românești înregistrate de istorie să fie și frate, fapt istoric, social, lingvistic și psihologic cu care ne mîndrim. Cuvînt încărcat de semnificații, căruia, apoi, i-au fost adăugate derivate multiple (frățior, frăție, frățietate, înfrățire) și sintagme frumoase (frate de cruce, frate de sînge, frate de tată sau de mamă).

Românii și-au păstrat pămîntul și limba, apărîndu-le cu strășnicie, cu sacrificii chiar. O limbă română, "sliuoasă", încilcîită, impregnată fie de trivialități agresive, fie de neologisme stridente ne îndepărtează de modul nostru de a gîndi și de a simți.

De aceea, este greu de înțeles cum și-au făcut loc în vorbirea curentă exprimări de tipul: "-Tu ești sexată, cealaltă e nașpa", "-Am o gagică mișto (super, supermișto)", "-Ne vorbește un invitat special (trăim o zi specială, urmează un moment special)", "-Îmi place (mă bucur, mă gîndesc, admir, mă fereșc, vă rog) foarte tare", "Mersi foarte mult!" ș.a.m.d.

Păstrarea și cultivarea (adică îngrijirea) limbii romîne ne cere tuturor celor cărora ne-a fost dăruită s-o ferim de stricăciuni, s-o vorbim și s-o scriem în chip natural, nesilit, fără a uita cuvintele testamentare, atît de limpezi, ale lui lenăchiță Văcărescu: "Urmașilor mei (...), / Las vouă moștenire/ Creșterea limbei românești/ Ș-a patriei cinstire!"

Prof. Gheorghe ȚIGĂU

Învățămîntul nemțean RETROSPECTIVA LUNII OCTOMBRIE

Liceul de Informatică din Piatra Neamț a fost inclus într-un proiect de dezvoltare școlară din programul Comenius, care se va desfășura pe parcursul a 36 de luni, în parteneriat cu licee din Italia și Polonia. Proiectul implică doar instruirea profesorilor, dar pot participa, la lecțiile deschise, și elevii.

■ Numărul elevilor nemțeni care nu au reușit să promoveze clasa în 2003 este mai mare decît cel înregistrat la finele anului școlar precedent. Dintre cei 3035 de elevi aflați în această situație, cei mai mulți, 1946, au rămas repețenți, majoritatea provenind din ciclul primar și gim-

nazial. Ceilalți, fie au abandonat școala, fie au rămas cu situația neîncheiată.

■ Unitățile din învățămîntul preuniversitar care sînt implicate în activități sau proiecte cu parteneriat european își pot depune candidatura pentru certificatul de "Școală europeană". Odată obținut, acesta le va permite să acceseze mai ușor finanțări externe nerambursabile.

■ La concursul pentru ocuparea posturilor de director și director adjunct ale unităților conduse pe bază de delegație, s-au înscris 68 de profesori, pentru 126 de locuri disponibile. Cele mai atractive s-au dovedit liceele mari, cum ar fi Colegiul Național Petru Rareș sau Informatica,

unde au concurat două sau trei cadre didactice pe un post.

■ O delegație a sindicaliștilor din învățămîntul nemțean a participat, miercuri, 15 octombrie, la mitingul organizat, în capitală, de cele trei mari confederații naționale sindicale. FSLI (Federația Sindicatelor Libere din Învățămînt) amenință și cu alte forme de protest, în cazul în care negocierile cu Guvernul vor eșua, mergînd pînă la declanșarea grevei generale. Principalele cereri ale lucrătorilor din învățămînt sînt alocarea a 6 pînă la 8 la sută din PIB pentru învățămînt, elaborarea unei noi legi de salarizare, menținerea normelor didactice și a efectivelor de elevi în clase.

■ Duminică, 26 octombrie, au debutat întrecerile Campionatului național al liceelor la baschet și fotbal. În Neamț, la etapa județeană, vor concura 58 de echipe, reprezentînd toate liceele din județ, cu excepția Artei, care nu s-a înscris la competiție.

■ Începerea noului an universitar și deschiderea stagiunii artistice 2003-2004 au fost marcate de către Colegiul Universitar de Muzică din Piatra Neamț printr-un concert cameral extraordinar, susținut de formația camerală "Collegium Musicum Academicum" a Academiei de Muzică "Gheorghe Dima", din Cluj Napoca.

REMEMORĂRI PEDAGOGICE NEMȚENE - OCTOMBRIE 2003

In numerele anterioare ale revistei Apostolul au fost semnalate următoarele aniversări în octombrie: D.M. Cădere, 4/1876; Simion Purice, 4/1922; N. Avadanei, 5/1945; Petre Misir, 8/1856; Ion A. Neagoe, 11/1869; Evghenie Humulescu, 14/1870; Virgil Iancovici, 13/1900; D. Almaș, 19/1908; D.A. Cornelson, 25/1901; D. Roșca, 28/1930; Ștefan Virgolică, 30/1843 (acum 160 de ani); Acad. Horia Scutaru, 30/1943 (La mulți ani peste cele șase decenii).

■ Și comemorările: Agrăpina Stupcanu, 1/2000; Alexandru Ștefănescu, 22/1933 (acum 70 de ani, avea 17 ani, nepotul lui A. Vlahuță).

■ Între 1.X.1896 și 15.X.1899 a apărut la P. Neamț "Revista Societății Corpului Didactic" din județul Neamț.

■ 1/2003, unii învățători și diriginți din unele școli nemțene au marcat "Ziua Internațională a Persoanelor în Vîrstă" ("Omagiu bunicii și străbunicii").

■ Seminariile teologice din jud. Neamț au marcat scurgerea unui deceniu de la plecarea în veșnicie (14.X.1993) a pr. prof. Dumitru

Stăniloae, ca preludiu al sărbătoririi teologului filosof la centenarul nașterii (13. nov. 1903).

■ 5/2003, Ziua Internațională a Educației a prilejuit unele manifestări educative și în școlile județului Neamț.

■ 1/1937, n. la Borlești- valorosul profesor de limba franceză Gheorghe Blaga, fost inspector școlar, legat în principal de învățămîntul pedagogic nemțean, energic animator cultural, redactor al revistei "La Tazlău", prezentată elogios la radio și în multe publicații locale și naționale.

■ 16/1853 (acum 150 de ani), m. la Sf. Mănăstire Neamț, arhimandritul Neonil Buzilă

(n. 1789), cu remarcabile rezultate în dezvoltarea învățămîntului nemțean.

■ 25/1932, ora 20,20, la emisiunea Universitatea Radio, poetul- profesor Constantin Matasă din P. Neamț a transmis conferința "Ceahlăul, muntele sfînt".

■ 29/1945, s-au deschis, cu întîzîiere, cursurile la Școala Normală "Gh. Asachi" din Piatra Neamț.

■ La sfîrșitul lunii octombrie 2003, întru cinstirea radiofoniei românești de ziua ei- 1 noiembrie- la a 75-a aniversare (primele emisiuni la 01.11.1928), Grupul Școlar "Gh. Cartianu" din P. Neamț organizează manifestări adecvate pentru a releva contribuția

ing. Gh. Cartianu (născut la Borca) și a altor nemțeni (Dan Verona, Emilian Simion, Ioan Amironoae ș.a.) la dezvoltarea radiofoniei românești, instrument de cultură și educație națională.

Prof. Traian CICOARE

APOSTOLUL
REVISTĂ EDITATĂ DE
SINDICATUL
ÎNVĂȚĂMÎNT
NEAMȚ

ISSN - 1582-3121

Redacția și administrația: str.
Petru Rareș nr. 24, tel/fax:
22.53.32, Piatra Neamț

Prețul: 5.000 lei

APOSTOLUL - revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățămînt Neamț și Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999).

FONDATORI: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei (noiembrie, 1934)

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE: Florin FLORESCU - director general, Iosif COVASAN - director economic, Constantin TOMȘA - director executiv, Gheorghe AMAICEI, Ștefan CORNEANU.

CONSILIUL DE REDACTIE: Mircea ZAHARIA - redactor șef, Ștefan CORNEANU - redactor șef adjunct, Dumitrița RĂDUCU, Dan AGRIGOROE, Niculina NIȚĂ, Valerian PERCĂ (Subredacția Roman, tel. 732.738), Carmen DASCĂLU (secretar).